

Heinrich Nicolai

Pansophia Liberalis : Tabellis succincte ordinateq[ue] comprehensa & repraesentata ; Obiecta disciplinarum liberalium omnium, Naturalium & Spiritualium, principalium & instrumentalium, adaequate determinans, principia, media, fines, partes, & species distincte assignans, Ut commode summa disciplinae hauriri, ordo perspici, decursus notari, & memoriae Comprehensio eius insigi possit

Dantisci: Rhetius, 1646

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn75718068X>

Druck Freier Zugang

D. O. M. A.

PANSOPHIA LIBERALIS.

Tabellis succinctè ordinateq; com-
prehensa & repræsentata.

Objecta disciplinarum liberalium
omnium, Naturalium & Spiritualium, principalium
& instrumentalium, adæquatè determinans, princi-
pia, media, fines, partes, & species distinctè assignans, Ut
commodè summa disciplinæ hauriri, ordo perspicui, de-
cursus notari, & memoriæ Comprehensio ejus
infigi possit.

Authore

HENRICO NICOLAI,
Ph. apud Gedanenses
Professore,

DANTISCI.

Ex Tygographeo GEORGII RHETIL.
Anno post partum Virginis
M. DC. XLVI.

aa-1124 (1) 1

TRIGÆ

Nobilissimorum ac Spectatissimorum Virorum,

Dn. JOACHIMO SCHRADERO,

Dn. BENJAMINO Engelsen/

Dn. CONSTANTINO GIESEN,

Patriciis Dantiscanis conspicuis, & Scabinis primariæ Civitatis dignissimis.

*Dn. Amicis & fautoribus plurimum observandis,
S. & felicitatem.*

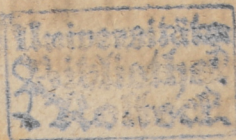
B Reviculo ad Vos venio, Viri Nobilissimi & Spectatissimi, Qui ampliora virtute promeriti estis. Succinctas Liberalium habituum delineationes, tabellis Synopticè comprehensas, faciem, objecta, summam, partes eorū ordinatè representantes, adduco. Intellectui, memoria, judicio, conducere potest, puncto rei vim vidisse, tenuisse, percurrisse. Diffusa in tædium abducere possunt: Et paratius sapè sit, diffuere, quàm succingi, multis pauca, quàm paucis multa complecti. Quæ in arctum coguntur, brevitate capiunt, animūq; desigunt. Quem per diffusa non duxeris, facilius ad id, quò tendit, perveniet. Quicquid precipies, esto brevis, monitum Poetæ est. Specula minuta, sed convexa, totum hominem exiguo orbe representare videmus: Tabella universum disciplinæ genium uno obtutu pervidendum exhibent. Neq; omnia mole placent; Et in exiguis rebus gratia quandoq; est: Et pretio merent, non pondere. Brevitate inter seria Vos capi, præclareq; de literis æstimare, cum notum habeam, Nomina Vestra brevitate tabellarum præscribere, favori Vestro materiem commendare sustinui. Gratulari certè Virtuti Vestra debui, quò dudum præmia promerita, primitias Scabinatus honore in Vos collato nuper delibârît. Precari insuper, ut summus ille rerum Arbiter sibi id in gloriam, Vrbi in salutem, Vobis in ornamentū & famam perpetuam diuturnè esse velit, ac virtutes vestras novis subinde emeritis munerare. B. V. Viri Amplissimi, Et scribentis animum, scripti argumentum, favore non indignum judicasse, E Gymnasio nostro. 7. Cal. Majas. Anno 1646.

Sp. N. V.

Addictissimus

HENRICUS NICOLAI,

Gym. Prof.

D. O. M. A.
Ad Panfophiam liberalem tabulis repræsentatam,
INTRODUCTIO.

I.

Omnis cognitio humana *vel circa Cognoscibile in Univerſum & aggregatum* verſatur, illudque in omnibus ſuis diſciplinis aut ſcibilibus repræſentat. Vnde *Panfophia liberalis* exſurgit: *Vel circa illud in genere & generaliffimis ſpeciebus*, unde *Gnoſtologia*: *Vel certam ejus ſpeciem ſpecialiter repræſentat. Ita ſcibile vel liberale eſt. Et hoc vel principale & reale, Quod vel ſupernaturale & ſpirituale eſt, quod repræſentat Theologia, vel Naturale & civile. Hoc vel primarium & generale eſt, quod fundamentum reliquorum eſt, Vnde Philoſophia, in quâ vel prima Cognoscendi principia ſiſtuntur, Vnde Noologia ſeu Intelligentia, Vel ſummus cognoscendi Cogitandi; apex, Ens, Vnde Metaphyſica, vel Spiritus, Vnde Pneumatica, vel Corpus, Vnde Phyſica, vel quantitas meſurabilis eſt, Ea; vel abſtracta, Vnde Arithmetica & Poſometria ſ. Geometria, vel Concreta ſive cum Corpore, unde Geodeſia, Sphærographia, Coſmographia, Aſtronomia, Aſtrotologia, Chronologia, Geographia, Architecſtonica; ſive cum qualitate, Vnde Optica, Muſica, Statica: *Vel Actio humana moraliter informabilis, Ea; vel in communi, Vnde Ethica, vel Speciali, Vnde Oeconomica, Politica, Scholaſtica, vel Exemplari, Vnde Hiſtorica: vel ſecundarium & ſpeciale, quod ex Philoſophiâ ut fundamento ductum eſt. Hoc vel Practicum juridicum eſt, Vnde Iurisprudentia, vel Poëticum Medicum, Vnde Medicina, vel Mechanicum Mathematicum & ingeniarium, Vnde Mechanica Geometrica, Aſtronomica, Optica, Statica, &c. Vel ſcibile liberale ſecundarium & instrumentale eſt. Quod vel generale eſt, ut Pædia**

)(2

diſci-

disciplinarius, vel speciale, idq; vel necessarium, Ut Grammaticum, Lexicum, Logicum, Mnemonicum, Vnde Grammatica, Lexica, Logica, Mnemonica: vel voluptarium, ut Rhetoricum, Oratorium, Poëticum, Vnde Rhetorica, Oratoria, Poëtica: Vel deniq; scibile illiberale est, Quod etiam vel Necessarium est, Ut Sutorium, Sartorium, Pistorium, vel voluptarium, ut tonsorium, equestre, sericarium, lusorium. Ex his objectis ut basiibus universa Cognitio humana deducitur, his ut fundamentis ac pedibus sustentatur, & intra hæc ut crepidines certas compingitur. Liberalis tamen cognitio prævalet, & sic inprimis liberali hominẽ perlustranda, repræsentanda, & comparanda veniet.

2. *Cognitio humana liberalis liberali homine digna, & liberaliter mentẽ perficiens, à Deo menti primi hominis concreata, animæ Christi congenita, à cæteris scrutando ac inquirendo comparanda, duobus principijs nititur, ad quæ exigenda, & ex quibus examinanda est, Lumine Scripturæ & Naturæ, seu specialis divinæ Revelationis Scripturâ hodiè comprehensâ, & rerum à Deo creatarum ac in Naturâ ostensarum, Ad quæ quod non quadrat, Ut non verum rejiciendum, quod quadrat, ut verum recipiendum & defendendum est.*

3. *Lumen Naturæ duobus medijs eruitur, λόγῳ καὶ πείρᾳ, Ratione & observatione. Ratio ex Causis proximis aut remotis ad causas, vel signis ad signata procedendo veritatem eruit ac repræsentat. Observatio experientiam certam & solidam pro veritate adducit.*

4. *Lumen Scripturæ legitimâ interpretatione educendum est, & requisitis eò facientibus. Qualia Ars, Scopus, Historia, Scriptor quis, & Analogia, Crisis, Contextus, Series, Absurda cavere, Glossæ, Et circumstant quanam, & conjungere cuncta, iusta sequela fiat, tandemq; paraphrasin adde, & similia sunt, & in Logicis deducuntur.*

5. *Stu-*

5. *Studiorum remora ex parte rerum sunt, si non proportionata sint vitæ nostræ ob prolixitatem, ut eâ obtundamur, non ingenio ob difficultatem, ut eâ absorbeamur, non rebus ipsis ob aberrationem, ut eâ decipiamur, non usui vitæ ob alienitatem, ut eâ à legitimis abducamur, non Deo ipsi ob non subordinationem ad eum, ut summum scopum, ut ab eo decidamus, non cuncta eò conferamus. Ex parte docentium & discipulorum ingenii stupor & incapacitas, animi servitus & ad frivolum auctoritatem alligatio, Vanitas, quæ curiosa utilibus præferuntur, Et Confusio sunt, quæ sine ordine cuncta peraguntur, quibus non amotis nulla solida cognitio menti implantari potest.*

6. *Media bene studendi erunt, si, ut Deus omnia numero, pondere, & mensurâ creavit: sic nostra cognitio omnia ad numeros redigat, ut infinita certis gradibus comprehendantur: Ad Pondera, ut causarum pondera ad veritatem sufficienter constituentur: Et mensuram, ut ordine, adæquatè, & commensuratâ proportionem, tam ad seipsum, quam ad universum omnia represententur, nihil necessarii omittatur, nihil superflui adjiciatur. Primum Eruditionem universalem, secundum solidam, tertium distinctam & claram faciet.*

7. *Tria sunt, quibus cognitio humana maximè absolvitur, DEI, Naturæ, & Artis cognitio. Horum cognitio ut perfecta & vera sit, res sunt cognoscendæ, ut sunt, & ut distinctè cogitari, concipi, ac representari possunt. Res verè cognoscitur, cum ut est aut facta est, cognoscitur, i. e. ad ideam suam, per quam esse potuit, quod est, redigitur. Ars ideas operum à Naturâ mutuatur; Natura à Deo, DEVS à seipso, qui perfectissima rerum omnium idea est, & mundum effingendo seipsum in proportionem ac similitudinem effigavit, ut creatura Creatori proportionata esset.*

8. *Cum de ideis divinæ mentis creata participant, & inter se parti-*

participant, ac sic sibi omnia proportionata sunt. Nec enim Deus prorsus dissimile sibi creavit, nec prorsus simile creare voluit, sed proportionatum sibi, & ex parte dissimile. *Quæcumq;* ergò cognoscenda erunt, *harmonia, analogia, & proportionis beneficio*, ut per normam cognoscantur. *Proportio virtutum æternarum in DEO, Creaturarum in Naturâ, & expressarum in arte est.* Divinæ harmoniæ imago est Natura, Naturæ imago ars est. In harmoniâ autem nihil debet esse dissonans, nihil non consonans. Varietas ejus ê paucis principiis certisq; differentiarum modis exurgat, quibus cognitis omnia cognita sint. Et tales communes rerum rationes â rebus certis, constantibus, & obviis, quales Naturæ res sunt, per inductionem abstrahendæ sunt, ut experimenta fieri possint. *Res divina per se inscrutabiles sunt: Cognoscuntur in tantum, in quantum per Naturam adumbrantur, aut vocem DEI Scripturâ contentam revelantur.* *Ars omnem certitudinem â naturâ habet; in seipsâ sæpè hallucinatur.*

9. *Methodus & dispositio Cognoscendi erit,* ut omnium rerum exacta anatomia instituat, vocabulorum certa & constantia significata adhibeantur, theoremata & Canones cum demonstrationib. suis post definitiones & divisiones apponantur, omnia perspicua, per se, semper & ubiq; vera sint, ac certi usus, *Particularia* generalium speciales deductiones sint, autoritates rarissimè aut planè non addantur, aut non curentur, nisi DEI. Vbi immota haberi nequeunt, probabilia sufficiant, in utramq; partem disceptentur, & dubitandi rationes assignentur. Res uno modo non nisi semel tradatur, Ordine Naturali, Rebus discendis ac proponendis accommodato, Sensu proprio & clarissimo, breviter, solidè, & perspicuè. *Quæ Scriptura de scibilibus habet, sedulò adducantur, verba, quib. habet, accuratè exponantur, & veritas sufficienter ac legitimè ostendatur.* **Fundamenta rerum**
con-

contrahantur, unde cœtera facile explicentur. Universaliter omnia principia exæquentur, & ad periculosa bivia ac errores via præcludatur. Inter opposita etiam medium assumatur, quo vera eluceant, ad harmoniam omnia coëant, inutiles rixæ desinant, & falsa dispareant. Ita *Pansophia rerum* adornata perceptu facilis, veritate solida, usu fructuosa futura est.

10. *Basis omnis Cognitionis est objectum.* Quod si non datur, de nihilo cognitio dari non potest. Quaecumq; illud *objectum* sit, sive reale s. instrumentale, sive Theoreticum sive Practicum, sive ex utroq; conflatum, sive Naturale sive Supernaturale. Et vulgò omnia scienda liberalia 4. *Disciplinis*, quas *facultates* appellant, velut quadrigis vehi creduntur, *Theologiâ, Philosophiâ, Jurisprudentiâ, & Medicinâ.* Hæ eruditorum vincula, & eruditionis ac rerum liberalium sciendarum vehicula sunt. *Intra has*, quicquid de rebus liberaliter scitur, stringitur, *per has* aliis communicatur, & liberal. sciendorum habitus animis insinuatur. *Instrumentalia tamen scibilia*, ut Grammatica, Logica, Rhetorica, *vel peculiari circo* includenda, non in totali *Pansophiâ* omittenda: *vel ad Philosophiam*, ut appendices & Instrumenta Philosophandi, referenda sunt. *Quomodo & cœteris facultatibus* ut instrumenta inservire possunt.

11. Priusquam ad singulas facultates descendatur, ordinis & distinctioris cognitionis ratio jubet generalem aliquem habitum, omnium specialium antambulonem, quem *Gnostologiam* vocant, qui cognoscibile ut sic in generali suo esse & speciebus repræsentet, vel generalem aliquam *totius Pansophiæ libera-*

liberalis repræsentationem, quæ cum Gnostologiâ aliquâ fer-
mè coincidet, præmittere. Specialia n, distinctè sciri ne-
queunt, nisi ante cognoscantur generalia. Nec quid habitus
Theologiæ aut Philosophiæ sit, distinctè scitur, nisi quid ha-
bitus *Cognoscibilis aut Pansophia liberalis* in genere sit, prius di-
stinctè sciatur. Hæc ergò velut generales Cognoscendi Intro-
ductores primis tabulis Cœteris habitibus Pansophicis præmit-
temus, & tùm ad speciales facultates distinctè tabellis suis re-
præsentandas **BONO CVM DEO** procedemus.

LECTORI BENEVOLO S.

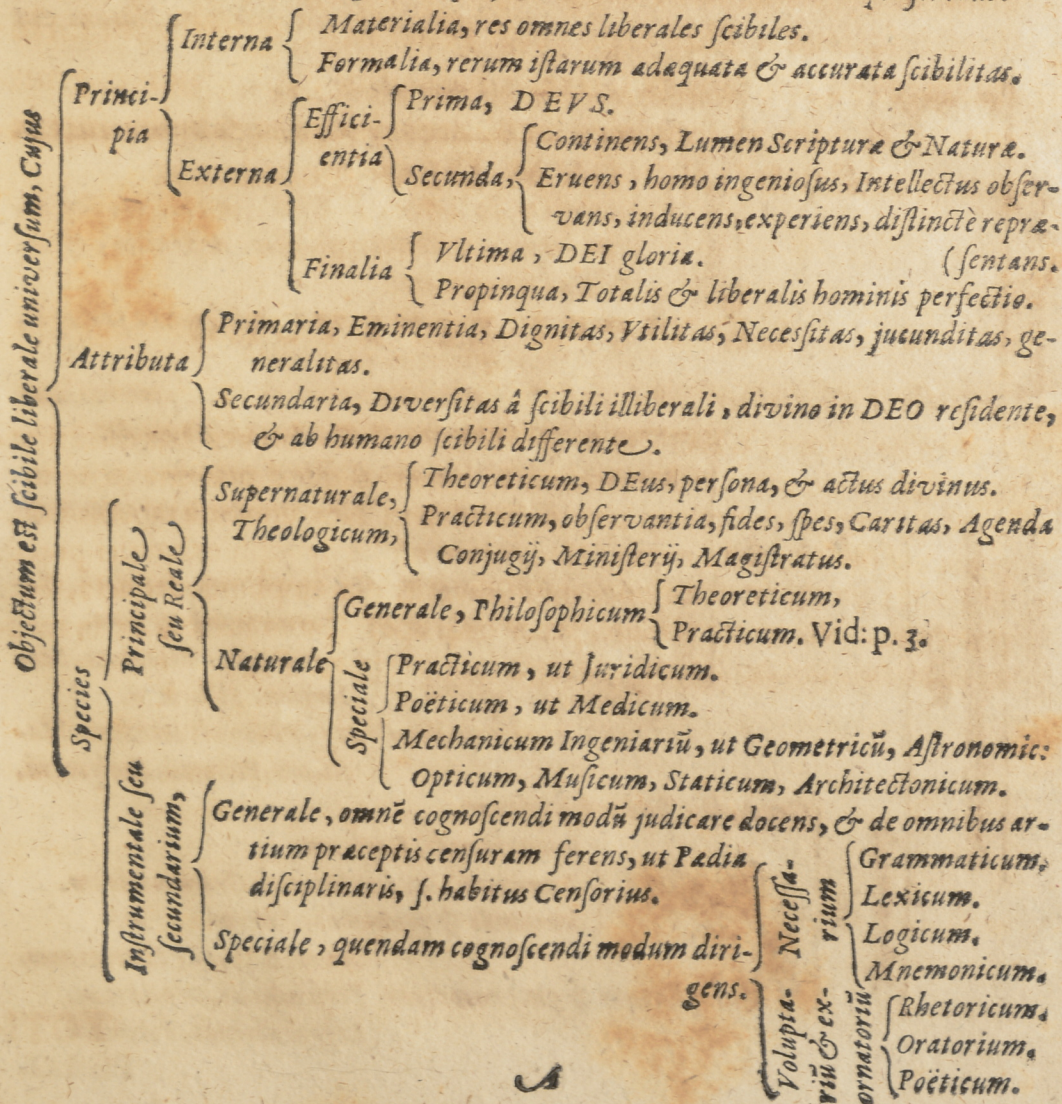
Accipe etiam, **LECTOR BENEVOLE**, breves has disciplina-
rum liberalium ideas. Methodum ac lumen aliquod præferre poterunt,
Vtcunq; amplitudini rerum non respondeant. Nec universa tabellis com-
prehendi debeat, sed summa: Nec rerum moles synopsi exhauriri potest.
Si **DEUS** vitam ac occasiones ministraverit, alia, ampliusq; deducta, sequi
poterunt. His interea fruere, precibusq; apud **DEUM** juvato, ac in meli-
us & mitius, ut *Christianus*, universa interpretare, **B. V.**

TOTI-

I.

TOTIUS PANSOPHIÆ LIBERALIS
 Generalis delineatio, Cujus Objectum est totum scibile liberale
 collectivè sumptum.

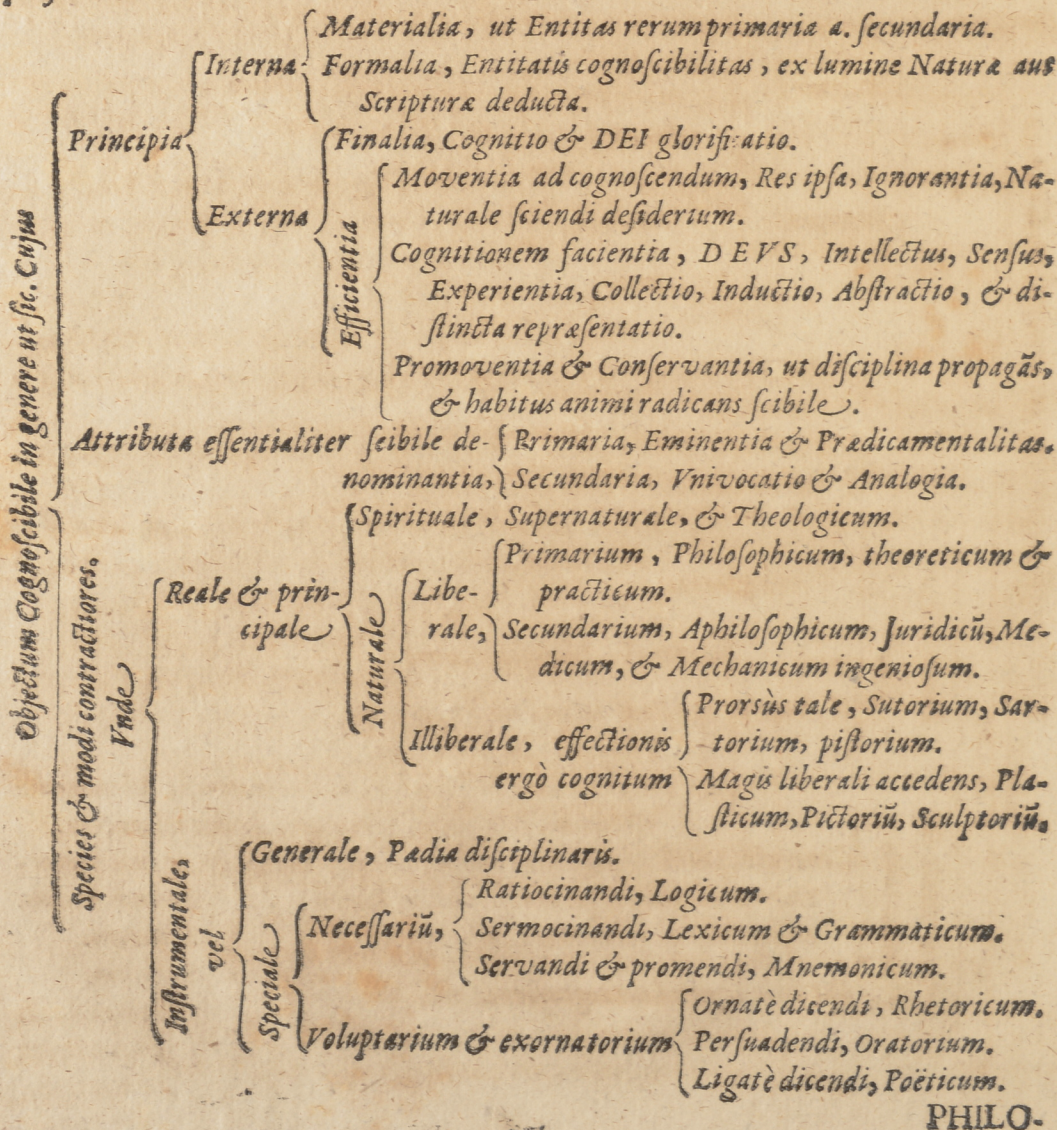
Pansophia liberalis est habitus animi aggregatus, omnium liberalium sciendorum compagem totaliter comprehendens, & scibile humanum universum totaliter sumptum generaliter ac adquatè in perfectionem hominis liberalium representans.

GNOSTOLOGIÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum Cognoscibile in genere, ut sic.

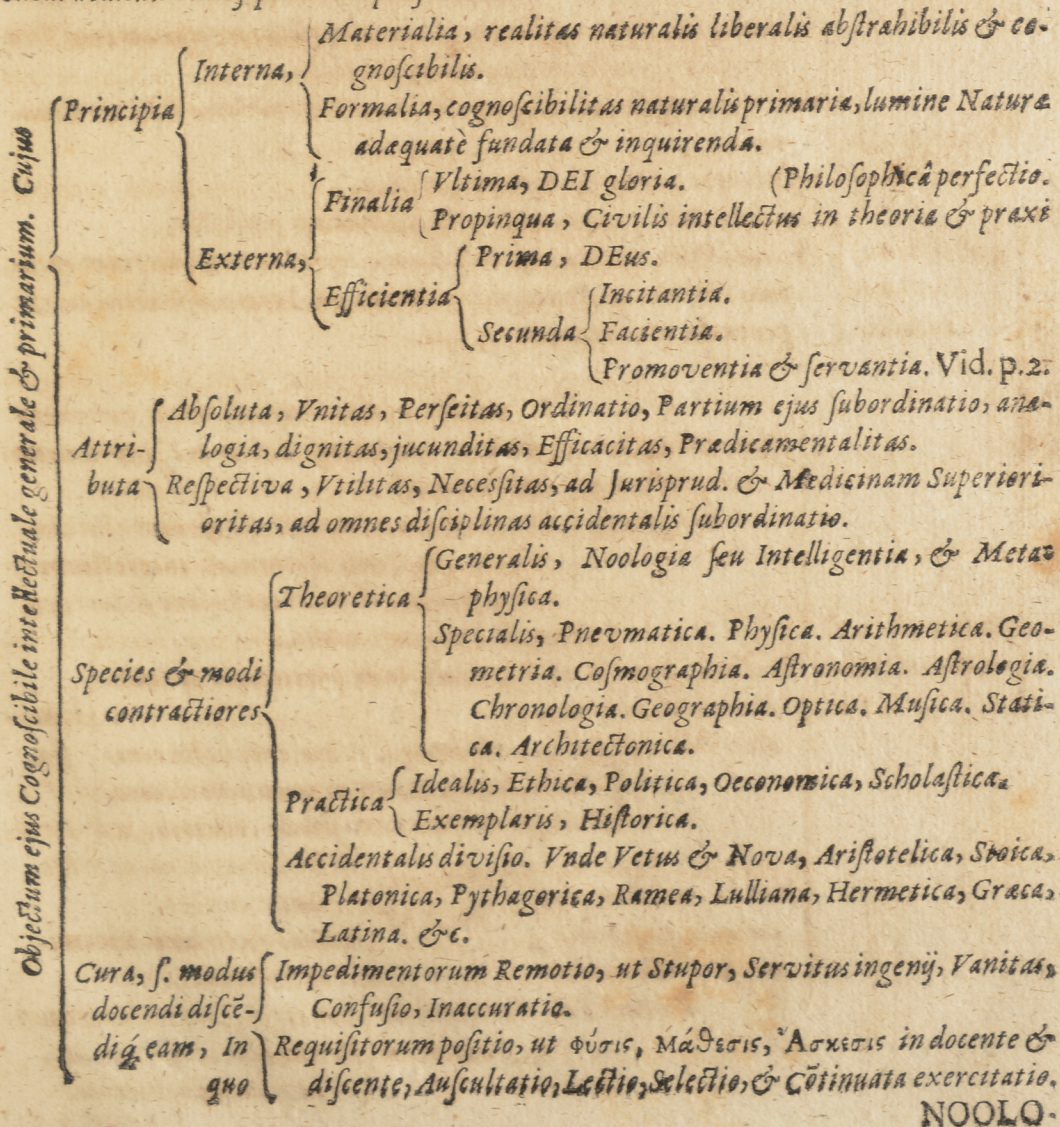
Gnostologia est habitus animi principalis, Cognoscibile ut sic in generali suo ad-
 aquatè, distinctè, & accuratè cognitionis ergò ad perfectionem hominis liberalem re-
 presentans.

PHILOSOPHIÆ DELINEATIO.

Cujus objectum scibile reale Naturale, Liberale, generale & primum.

Philosophia est habitus animi principalis aggregatus, scibile naturale liberale primum ad contemplandum & agendum adequatè, distinctè, & accuratè in perfecti-
onem hominis Philosophicam representans.

NOOLOGIE seu Intelligentiæ DELINEATIO.

Cujus objectum primum cognoscendi principium, ut sic.

Intelligentia est habitus animi principalis, primum & indemonstrabile cognoscendi principium ad contemplandum adæquatè, distinctè, & accuratè intellectui sine discursu ad perfectionem ejus theoreticam representans.

Objectum est primum principium. Cujus

Principia Cognoscendi	}	Materialia, Rerum affinitas, proportionalitas creatorum cum Deo & inter se, inferioribus communicabilis.
		Formalia, Affinitatis Cognoscibilitas, Contemplatio DEI & Creatura.
Attributa Transcendentia.	}	Efficientia, Deus & homo ingeniosus.
		Finalia, DEI gloria, & Intellectus humani perfectio.

Species & modi Contractiores. Vbi	}	Theoretica, Contemplationem dirigentia,	Primaria, ut duo Contradictoria nunquam simul vera. Imposs: est idem esse & eodem modo non esse.
			Secundaria, ut, Imp: est esse & cum aliis confusum esse. Deus, Natura, & intellectus rectè se habens ab omni confusione abhorrent.

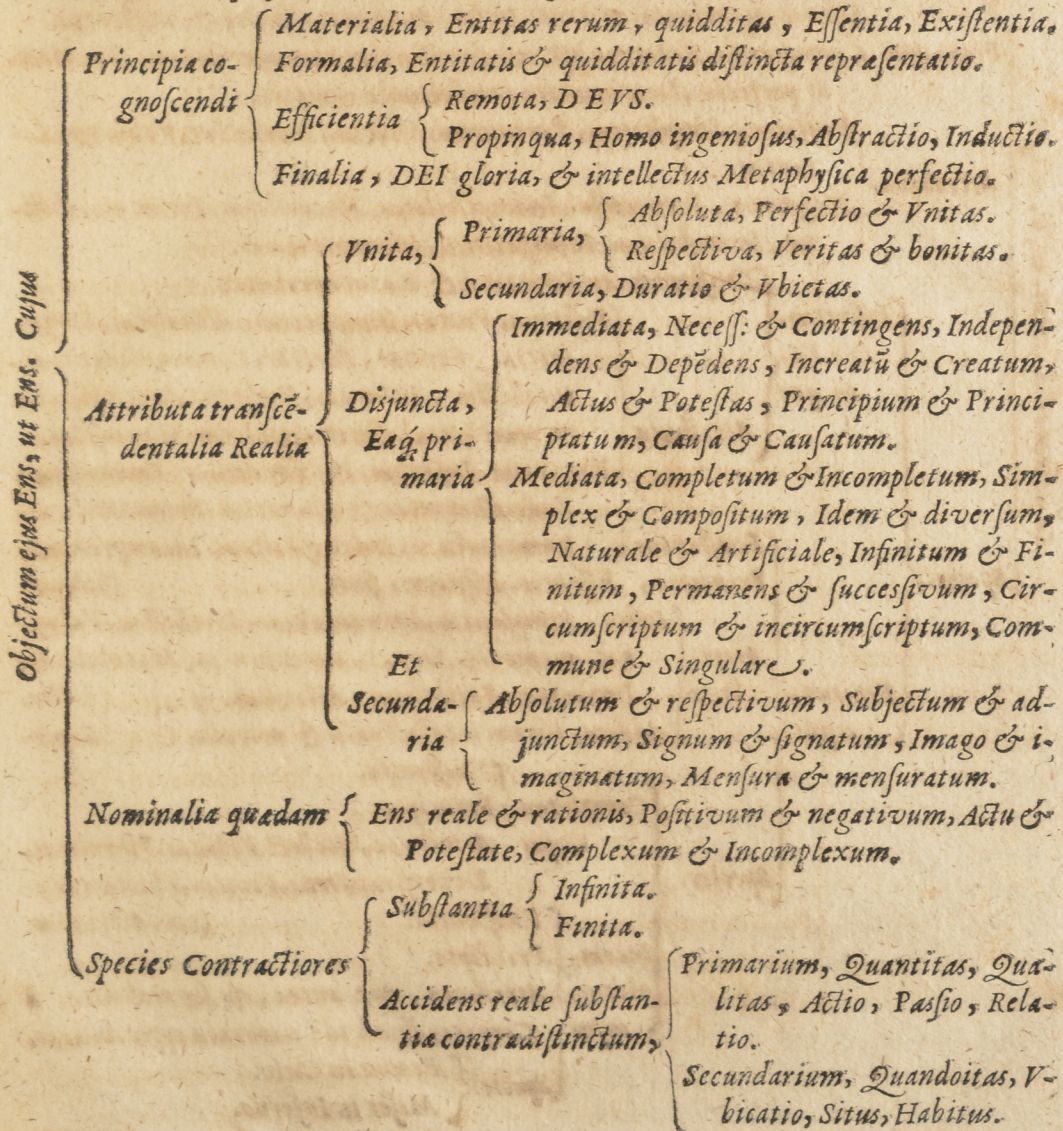
Practica, praxin moralem dirigentia, ex	}	Generali boni cognitione,	}	hau- sta.
		Boni essentialis cum participato collatione,		
		Reliquiarum imag: divine expositione, rectè institutione, vera rationis directione,		
		Boni participati cum simili collatione		

Pœtica, modum procedendi per notiones secundas facilitantia. Vel	}	Vocum ratione ad	Rectè loquendum, ut princ. Grammatica.
			Ornatè dicendum, Rhetorica & Pœtica.
		Conceptuum ratione ad	Res cognoscendas, Logica.
			Retinendas & promendas, ut princ: Mnemonica.

META-

Cujus Objectum Ens, ut sic.

Metaphysica est sapientia, Ens ut ens solius cognitionis gratiâ adequatè, distinctè, & accuratè ad perfectionem intellectus representans.

PNEV.

PNEVMATICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum Spiritus, ut sic.

Pneumatica est scientia, spiritum, quâ talis est, solius cognitionis gratiâ adequatè, distinctè, & accuratè ad perfectionem hominis intellectualem representans.

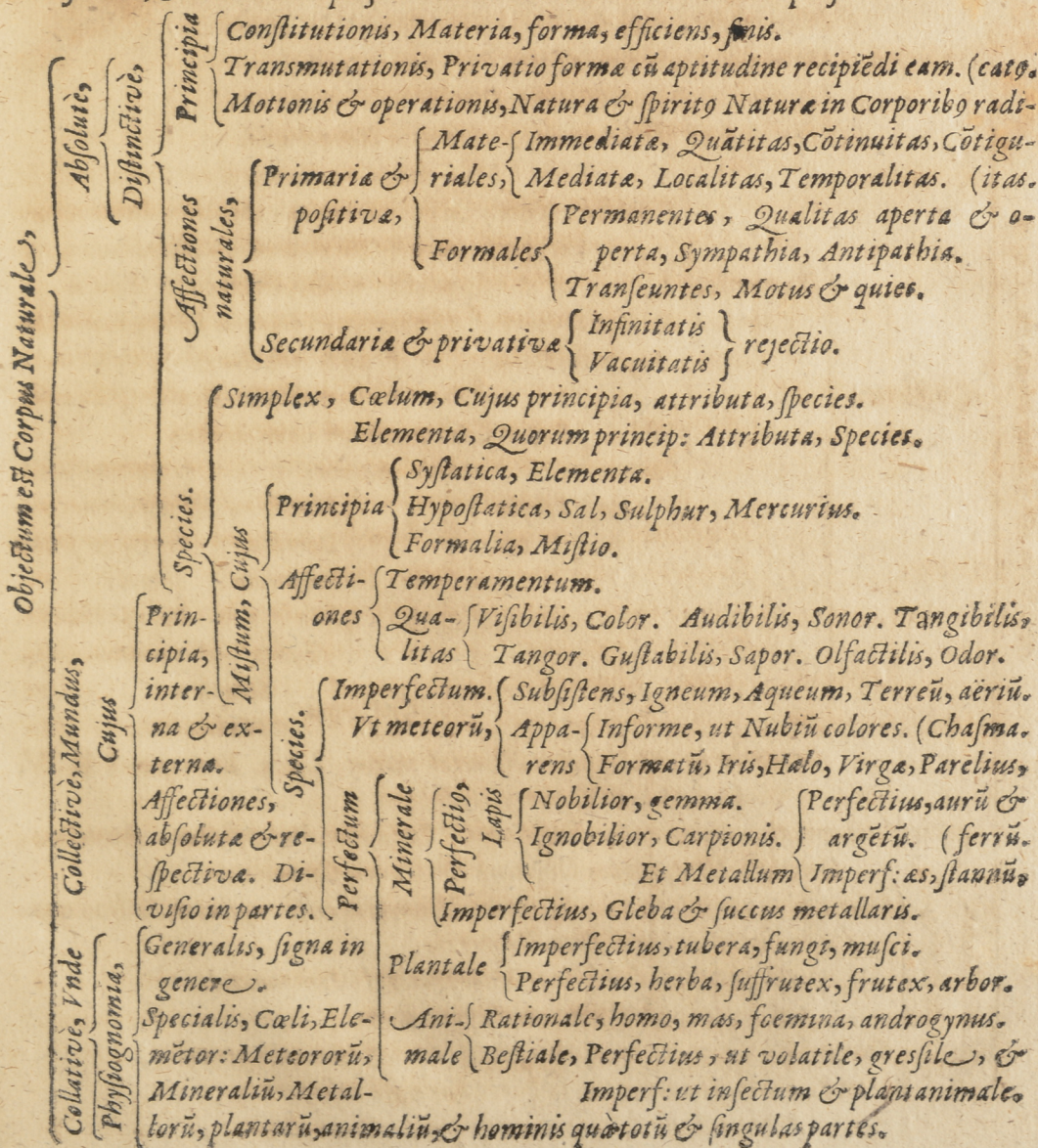

PHYSI-

PHYSICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum Corpus Naturale, ut sic.

Physica est scientia, Corpus Naturale quæ tale, solius Cognitionis gratiâ adæquâtè, distinctè, & accuratè ad perfectionem hominis intellectualem representans.

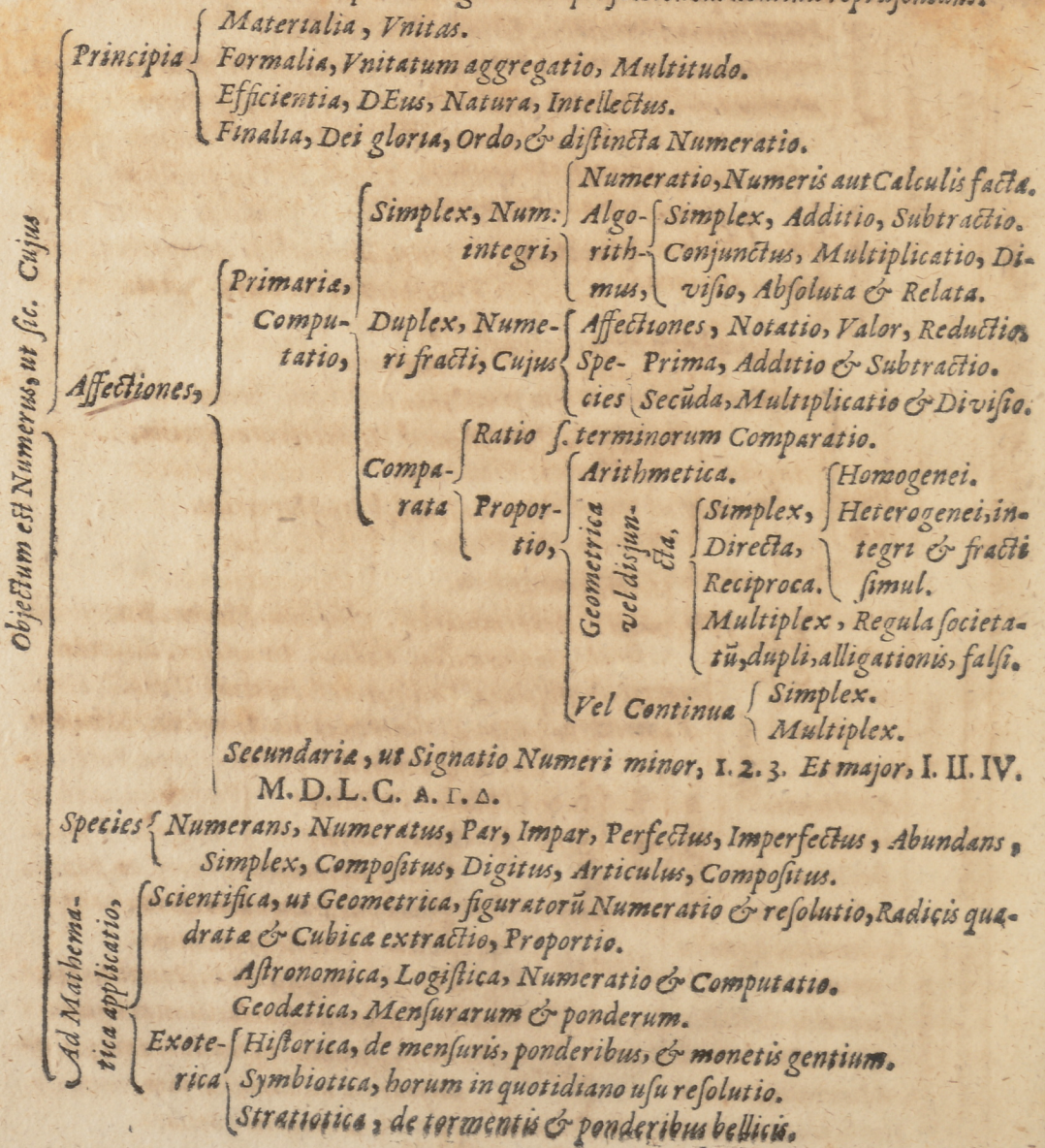

ARITHMETICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum numerus, ut sic.

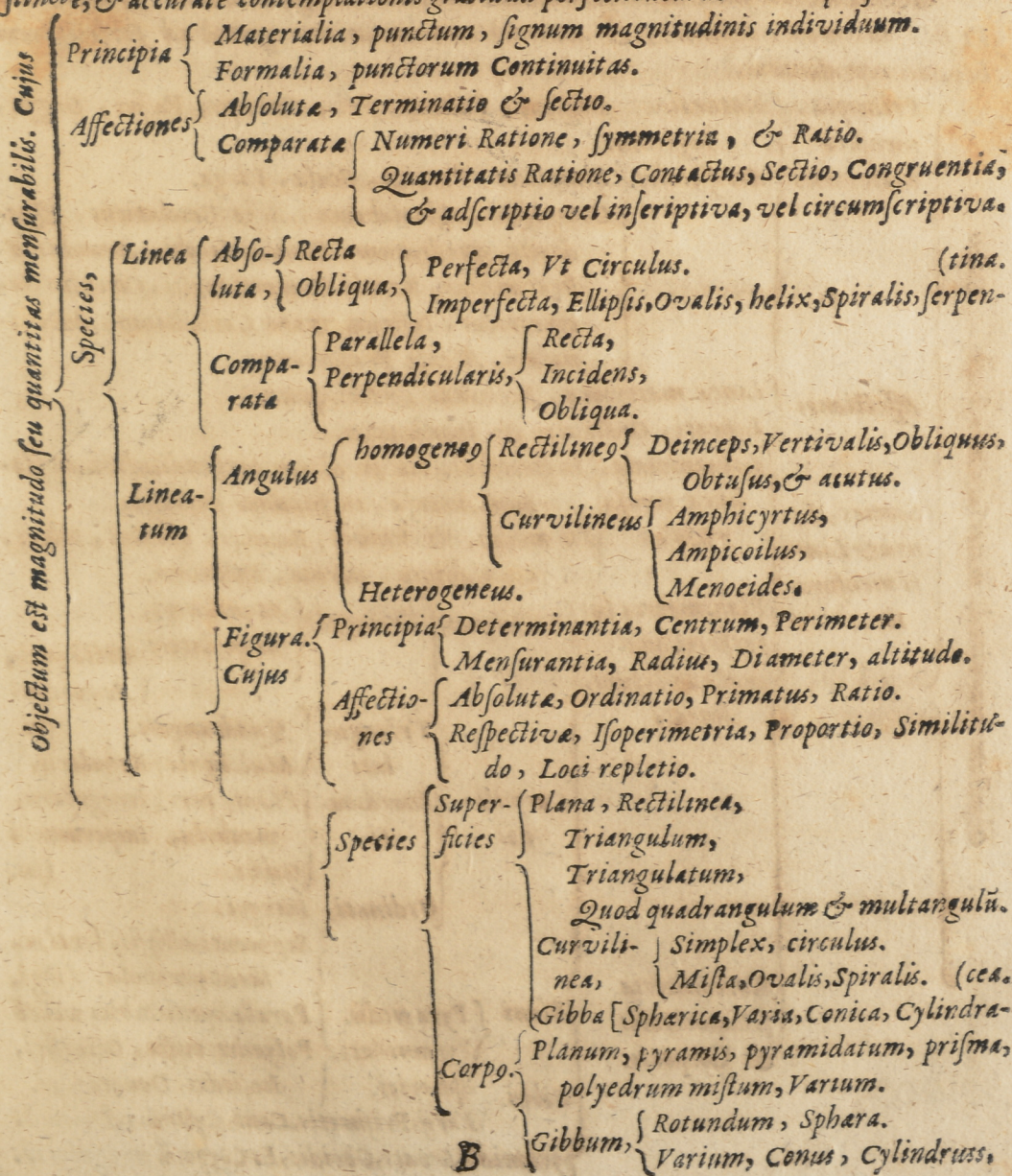
Arithmetica est scientia Mathematica pura, Numerum, ut talis est, adæquate, distincte, & accurate contemplationis gratiâ ad perfectionem hominis representans.

POSOMETRIÆ vel GEOMETRIÆ DELINEATIO, 9.

Cujus Objectum Quantitas Continua seu magnitudo.

Geometria est scientia Mathematica pura, magnitudinem ut sic, adæquatè, distinctè, & accuratè contemplationis gratiâ ad perfectionem hominis representans.

10. GEODÆSIAE VEL HYLOMETRIÆ, & rei materiæ dimensionis scientiæ delineatio, Cujus Objectum magnitudo materiata, Vt sic.

Geodæfia est scientia Mathematica Concreta, magnitudinem rei materiatae Vt sic, adequatè, distinctè, & accuratè contemplationis gratiâ ad perfectionem hominis representans.

Objectum magnitudo materiata mensurabilis. Cujus

Principia, mensura materiales	Naturales, Digitus, Palmus, Pes, Cubitus, Passus, Orgya, Ingerum.	Artificiales, Simples, Pertica, Scala, Virga.	Composita, Astrolabium, Asser Geodaticus, Quadrans, quadratum, Baculus Iacobi, Annulus Astronomicus, Regula Proportionalis, Circulus Geometricus, Instrumentum Catholicum, Mechanicum, Mensa Prætoriana.
Affectiones	Linea materiata, Rectitudo & Obliquitas.		
	Lineati, Ordinatio & Inordinatio.		
Species, Linea & Lineati mensuratio.	Longimetria, linea mensura ratio,	In speciebus, lin. in altum perpendicularis, in planum extensa, in fundum depressa.	
		In medijs, Vt Umbra, Baculus, gladius, pileus, astrolabium, norma, Speculum.	
	Planimetria superficiesi quadrata in latum, lineati	Rectilinei,	Trianguli { Aequilateri, Inaquilateri } Rectanguli, Aequicruri.
			Triangulati { Quadranguli. (ri. Multianguli } Regularis, Irregularis, Impermeabilis. (lis.
	Curvilinei	Inordinati,	Plani, permeabilis, Impermeabilis, Gibbi.
			Ordinati, Integri.
Stereometria s. Capacitatis & Corporis.	Plani	Pyramidati.	Segmenti, ellipsis, lenticularis, parabola. (logi. Parallelipedi Cubici vel ob Polyedri misti, Octaedri, Icosiedri, Dodecaedri.
			Gibbi. Spherici. Varij, Prismatis, Coni, Cylindri, Doliorum, pyramidis, Ovati, Cœoidis, Et Corporum irregularium.

SPHÆROGRAPHIÆ DELINEATIO,

II.

Cujus Objectum Sphæra abstracta, ut sic.

Sphærographia est scientia Mathematica Concreta, Sphæram abstractam ut sic, adquatè, distinctè, & accuratè ob solam contemplationem representans.

Objectum est Sphæra armillaris ut sic, & à Sphæra mundi, Cœli, Terræ, abstracta, Cujus

Principia { Materialia, puncta & lineæ.
 Formalia, figura globositas, & hujus cognoscibilitas.
 Adjuvantia Cognitionem, Vt Observationes sedula, Continua, accurata.

Affectiones, Situs { Rectus,
 Obliquus,
 Verticalis & parallelus.

Distantia partium à se invicem, Circulorum sectio in gradus, minuta.

Divisiones in { Partes, Axis, Poli, { Primary,
 Gradus, minuta. { Secondary.

Circulos, quorum { Species { Majores, Horizon, Meridianus, Aequator, Zodiacus, Coluri.
 Minores, Tropici, & Arctici Circuli.

Species, unde { Sphæra abstracta, Sphærographia Objectum.
 Concreta in Corpore { Universali, Mundo, Objecto
 Cosmographia.
 Particulari. } Cælo, Obj. Astronom:
 } Terra, Obj. Geographi.

COSMO-

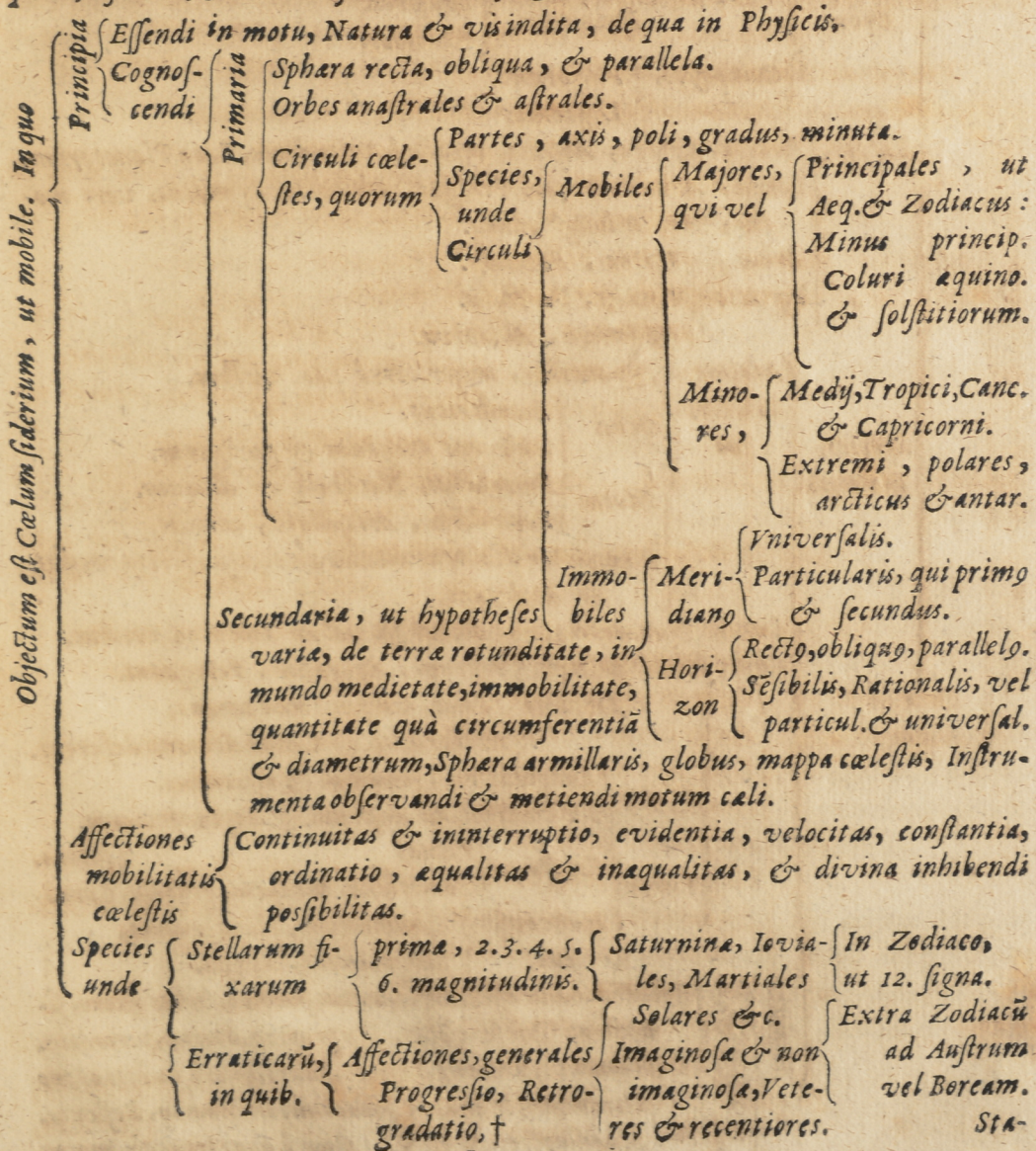
COSMOGRAPHIÆ DELINEATIO,
Cujus Objectum Quantitas mundi universi, ut sic.

Cosmographia est scientia Mathematica concreta, quantitatem & figuram globi mundani totius adaq. distinct. & accuratè solius contem. gratiâ representans.

Objectum est magnitudo globi mundani, Cujus	Principia mensurandi	}	Materialia, moles mundi in long. lat. crassum, extensa.				
			Formalia, Circuli, gradus, scrupula, Perimeter, Diameter, Radius, Observationes, Dimensiones.				
	Affectiones mundi,	}	Absoluta, ut Quantitas determinata in se, sed à nobis ob infirmitatem non accuratè determinanda. Ingens tamen, & Spatiosissima.				
			Figura, qua exactè Spharica, argumento ex				
<table border="0" style="margin-left: 2em;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="padding-left: 0.5em;">perfectiõne Spharica figura, præcipuarum partium rotunditate, Observationum Astronomicarum & revolutionum equalitate.</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-left: 0.5em;">Præcipuorum scriptor. autoritate.</td> </tr> </table>			}	perfectiõne Spharica figura, præcipuarum partium rotunditate, Observationum Astronomicarum & revolutionum equalitate.		Præcipuorum scriptor. autoritate.	
}	perfectiõne Spharica figura, præcipuarum partium rotunditate, Observationum Astronomicarum & revolutionum equalitate.						
	Præcipuorum scriptor. autoritate.						
Divisiones in partes, ut	}	Respectiva, situs,					
		<table border="0" style="margin-left: 2em;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="padding-left: 0.5em;">Totius mundi in spatio commensurato. Partium mundi, Ut cælum supremò, Ignis & aër mediè, Aqua & terra infimè sita sint.</td> </tr> </table>	}	Totius mundi in spatio commensurato. Partium mundi, Ut cælum supremò, Ignis & aër mediè, Aqua & terra infimè sita sint.			
}	Totius mundi in spatio commensurato. Partium mundi, Ut cælum supremò, Ignis & aër mediè, Aqua & terra infimè sita sint.						
			Superiorem, Cælum, Inferiorem, Terram. Anteriorem, Occidentem, Posteriolem, Orientem. Dextram, Septentrionem. Sinistram, Austrum. Plagas 4. Orient. Occident. Septentr. Meridiem. Quadrantes 4. Ab ascendente ad medium cæli, medio ad Occidentem, ab hoc ad imum, & ab hoc ad ascend. Longitudinem & latitudinem. Spatia circulis comprehensa.				
			<table border="0" style="margin-left: 2em;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="padding-left: 0.5em;">Partes, axis, polus, Circumferentia.</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding-left: 0.5em;">Species. s. Majores, Aequator, Zodiacus, Coluri, Meridianus, Minores, Tropici & polares. (Horizon,</td> </tr> </table>	}	Partes, axis, polus, Circumferentia.		Species. s. Majores, Aequator, Zodiacus, Coluri, Meridianus, Minores, Tropici & polares. (Horizon,
}	Partes, axis, polus, Circumferentia.						
	Species. s. Majores, Aequator, Zodiacus, Coluri, Meridianus, Minores, Tropici & polares. (Horizon,						

ASTRONOMIÆ DELINEATIO;
Cujus Objectum Cœlum siderium, ut mobile est.

Astronomia est scientia Mathematica concreta, cœlum siderium ut mobile, ad-
quatè, distinctè, & accuratè solius contempl. gratiâ representans.

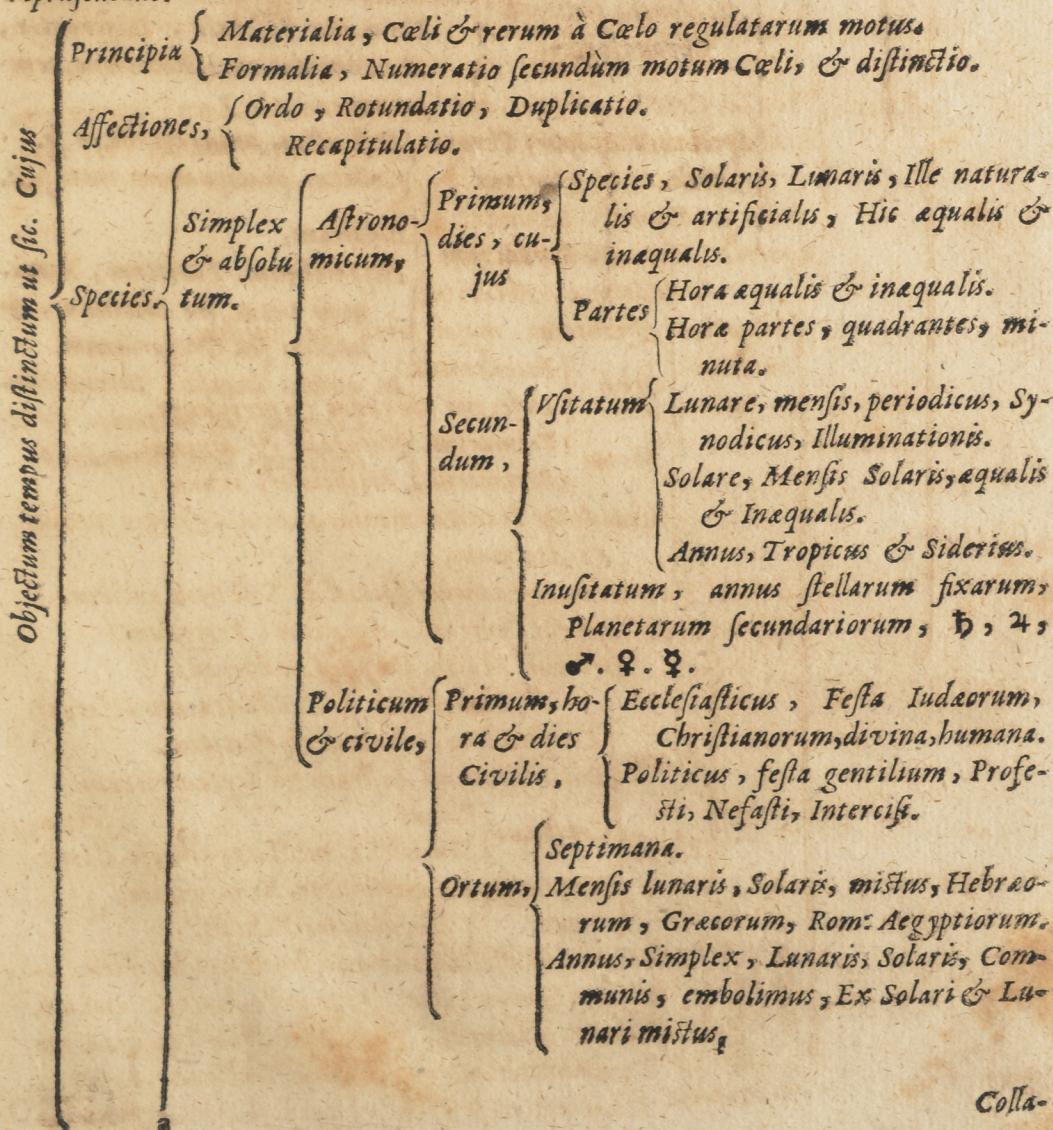

†	Statio, Velocitas, tarditas, mediocritas, auctio, minutio, ascensio, descensio, aspectus, motus in longum & latum.					
	Speciales quibusdam, Parallaxis & Eclipses.					
Principia	Orbes	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">} Simplicis, Concentrici.</td> <td rowspan="2">} Majores.</td> </tr> <tr> <td>} Eccentrici.</td> <td>} Minores.</td> </tr> </table>	} Simplicis, Concentrici.	} Majores.	} Eccentrici.	} Minores.
		} Simplicis, Concentrici.			} Majores.	
} Eccentrici.	} Minores.					
} Compositi.	} Vniformes.	} Difformes.				
			Partes, { Puncta, Centra, Absides, media longitudines, Loca Planetarum.			
} Linea, Axes, Apogai, Perigai, Linea medij motus, veri motus, Media longitudinis.	} Arcus s. aquatio	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">} Prima, Secunda.</td> <td rowspan="2">} Totalis, Partialis.</td> </tr> <tr> <td>} Additiva, Ablativa.</td> </tr> </table>	} Prima, Secunda.	} Totalis, Partialis.	} Additiva, Ablativa.	
		} Prima, Secunda.			} Totalis, Partialis.	
} Additiva, Ablativa.						
} Species, Erratica	} Sol, Cuius	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">} Quantitas, major terrâ 140. vicibus.</td> <td rowspan="2">} Orbis</td> <td rowspan="2">} Eccentricus.</td> </tr> <tr> <td>} Deferens apogaeum & perigaeum.</td> </tr> </table>	} Quantitas, major terrâ 140. vicibus.	} Orbis	} Eccentricus.	} Deferens apogaeum & perigaeum.
		} Quantitas, major terrâ 140. vicibus.				} Orbis
} Deferens apogaeum & perigaeum.						
} Motus	} Primarius, Naturalis & diurnus.	} Periodicus, Artificialis, annuus.				
			} Situs, Inter Planetas medius, in occasu & ortu medius & declinans.			
} Luna, Cuius	} Quantitas, terra minor 39. vel 40. Sole 6500. vicibus.	} Orbis, deferens Centrum, Apogaeum, Perigaeum.				
			<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">} Delatus</td> <td>Major, Corpus Luna tenens,</td> </tr> <tr> <td>Minor, Cap. & Caudâ draconis deferens.</td> </tr> </table>	} Delatus	Major, Corpus Luna tenens,	Minor, Cap. & Caudâ draconis deferens.
} Delatus	Major, Corpus Luna tenens,					
	Minor, Cap. & Caudâ draconis deferens.					
} Motus	} Longitudinis, genuinus & ascititius.	} Latitudinis, ad Austrum & Septentrionem.				
			} Phasis	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">} Conspicua</td> <td>Plena,</td> <td rowspan="2">(culata.</td> </tr> <tr> <td>Semiplena, mediata, gibbosa, Corni-</td> </tr> </table>	} Conspicua	Plena,
} Conspicua	Plena,	(culata.				
	Semiplena, mediata, gibbosa, Corni-					
} Non conspi-	} cua.	} Singulariter, Eclipsis.				
			} Communiter, Novilunium,			
} Minores	} Superiores	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">} Collectivè, ubi affectiones, motus similes, Orbes iidem, similis ad Observâtia. (19 propri9, diurn9, periodic9.</td> </tr> <tr> <td>} Distributivè, Saturn9, Iupiter, Mars, quorû quantitas, mo-</td> </tr> </table>	} Collectivè, ubi affectiones, motus similes, Orbes iidem, similis ad Observâtia. (19 propri9, diurn9, periodic9.	} Distributivè, Saturn9, Iupiter, Mars, quorû quantitas, mo-		
		} Collectivè, ubi affectiones, motus similes, Orbes iidem, similis ad Observâtia. (19 propri9, diurn9, periodic9.				
} Distributivè, Saturn9, Iupiter, Mars, quorû quantitas, mo-						
} Inferiores	} Communiter, mot9 Communis, Inclinatio, Reflexio.	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2">} Singulariter, ♀ & ♂. Quorû quantitas & motus proprius longitudinis & latitudinis.</td> </tr> </table>	} Singulariter, ♀ & ♂. Quorû quantitas & motus proprius longitudinis & latitudinis.			
		} Singulariter, ♀ & ♂. Quorû quantitas & motus proprius longitudinis & latitudinis.				

CHRONOLOGIAE DELINEATIO.

Cujus objectum tempus distinctum ex motu Cœli deductum.

Chronologia est scientia Mathematica Concreta, tempus distinctum ex mensurâ motus Cœlestis cognitum adæquatè, distinctè, & accuratè ad contemplandum representans.

Colla-

Collatum cum altero.

Generaliter, Unde Cycli, Indictiones, Lustra, Periodi, Polyterides, Menses magni, Septimana magna, Dies magni, Epocha Vniuersales, Particulares, Sacra, profana, Primaria, Secundaria.

Accidentia temporis Chronologici,

Intercalatio, Litera Dominicalis, Terminus Paschalis, Differentia, Accommodationes, Notationes temporum.

Specialiter unde

Canon Chronologicus

Distinctus, unius epocha in se. Collatus, praecipuarum inter se.

Calendarium

Iudaicum, Hipparcheum, Turcicum, Romanum vetus seu Iulianum, & novum seu Gregorianum. In quibus Occasio, Introductio, Correctio seu mutatio, & receptio vel rejectio notanda.

ASTRO.

ASTROLOGIÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum motus Cœlestis, ut influens & efficax in inferiora.

Astrologia est scientia Mathematica concreta, motum Cœli, ut in inferiora influit, adæquate, distincte, & accurate contemplationis gratiâ representans.

Objectum est motus Cœli influens & agens, Cujus

Principia { Materialia, Cælum, Stelle fixæ & erraticæ.
 Formalia, Lumen, radius, positus, occulta & propria habitudo, forma, motus, Observatio Continuata.

Affectiones, { Universalitas in omnia sublunaria, Varietas, Mutabilitas, Mirabilitas, Cognoscendi difficultas.

Ratione stellarum in sese. { Erraticarum, Collectionis, Ut 4. qualitativis, bonitate, malitia, Sexu, situ, tempore, Orbibus proprijs.

Species Influxu { Dignitatis { Essentialis, In domo, exaltatione, triplicitate, termino, throno, facie, decanatu, gaudio.

{ Accidentalís, in motu Orbis, positu ad ☉, Aspectu ad alios Planetas.

{ Debilitatis, dignitatibus Contrariæ.

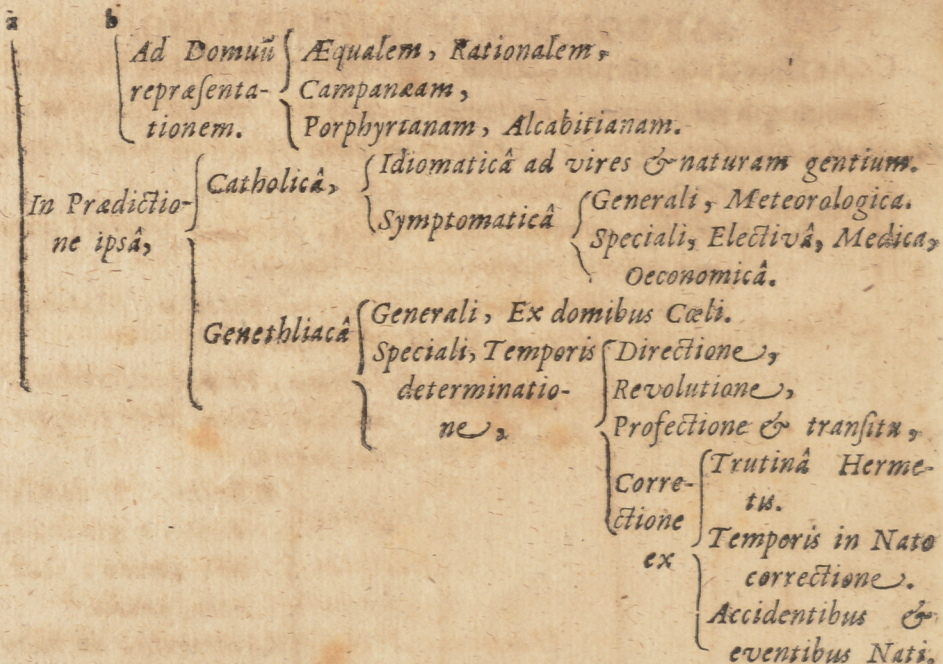
Fixarũ in { Colore, Solares, Joviales, Martiales.
 Lumine, Lucida, Mediocres, Tenebrosa.
 Loco, Eclipticales, Septentrionales, Verticales, Planetis juncta, Regia & Zodiaco proxima.

In Collatione { Ad signa Zodiaci { Verna, Æstiva, Autumnalia, Hyemalia, Cardinalia, Fixa, Communia.
 Trigoni Ignei, Æry, Aquæ, Terrei.
 Masculina, Fœminina.
 Imperantia, Obedientia.
 Humana, Bruta, Reptilia.

Ad 12. domos Cœli { Cardinales, Intermedias, 4. Quadrantum, Ascendentes, Descendentes, Felices, Infelices.

Q

Ad

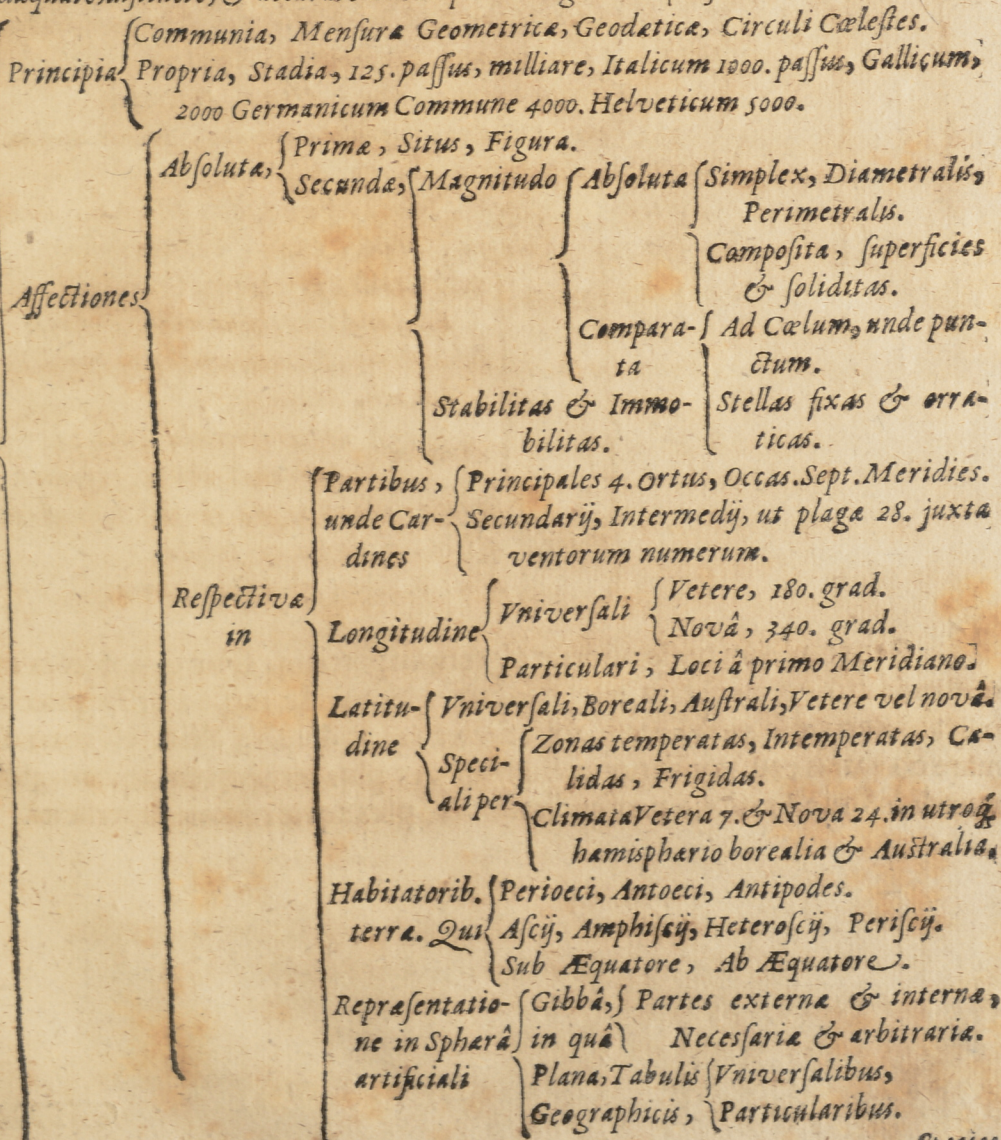
Astrologia naturâ sui & observationis veritate satis habet certitudinis & soliditatis, sed vitio hominum & abutentium plus habet vanitatis, curiositatis, impietatis, & imbecillitatis humanæ plus incertitudinis. Astra signant, inclinant, movent, non cogunt aut necessitant. Sed contra astra multum Ratio, Moderatio, pietas, DEUS, possunt, & astrorum fata declinare possunt, Vt Ahasis, Hiskis, Abfolonis, aliorumq; exempla docent.

GEOGRAPHIÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum quantitas globi terreni mensurabilis, Vt sic.

Geographia est scientia Mathematica Concreta, quantitatem globi terreni ut sic, adaequate, distincte, & accuratè contemplationis gratiâ representans.

Objectum quantitas globi terreni mensurabilis, Vt sic. Cuius

Geographiam nosse oportet ob terram patriam, Cùm qvia communis, tum qvia utilis & præclara est. Patriam non novisse turpe est: Et præclara lustrare non velle incivile est. Superficies terræ detecta altior est mari: sed mare ob varias causas videtur exaltatus. Ac plus terræ, quàm aquæ in globo mundi infimi est ratione profunditatis: sed plus aquæ ratione superficiei.

Cujus Objectum Visibile vel Linea Visibilis, Vt sic.

Optica est scientia Mathematica Concreta, lineam & rem visibilem ut sic, adæquatè, distinctè, & accuratè contemplationis gratiâ representans.

Principia	Interna	Materialia	In quibus, Animal & homo videns.		
			Circa qua, Linea visibiles.		
	Externa	Formalia	Apprehensio & aspectus.		
Efficientia			Anima sensitiva, Visus, Oculus, Nervus, Spiritus Opticus, medium, radius visivus, Pyramis, Conus, Radij in oculo dijudicatio.		
		Finalia	Externa, Animalis commoditas, Vsus hominis		
Theologicus, Physicus, Mathematicus, Politicus.					
		Interna, Iudiciose videre & dijudicare.			
Affectiones, Rectitudo Lineæ Visibilis, Velocitas momentanea Visionis, Finitudo rei visibilis & visionis.					
Species	Rei Visibilis	Communis, Magnitudo, Figura, Numerus, Motus.			
		Propria, Lux, Color, Umbra.			
		Abstracta, Lux, Color, figura, Motus.			
	Primaria	In oppositis	Concreta, Lucidum, Coloratum, Figuratum.		
			Lux in se	Prima & secunda.	
				Umbra	Diurnâ, Nocturnâ, Clara, obscurâ, Cylindraceâ, Conicâ, rectâ, versa, inverse tali.
		Magisterijs	Internis, Catoptricis & Gnomonicis.		
			Externis, Geodaticis, Astronomicis, Geographicis, Architectonicis, Pictorijs.		
			Color extremus, & medius, mistus.		
	Modi videndi	Secundaria	Verus & apparens.		
Simplex & Compositus.					
Verus & apparens, ex objecto aut vidente.					
Absolutis & Cõparatis, qui	Reflexo	In aspero. (quod varium est.)			
		Polito, ut Speculo naturali aut artificiali,			
		Refractus	Simplex. (Naturalis, Vt iride.)		
Mistus, Artificialis, Vt per vitrum in speculũ, aut speculum aquæ immersum in Solem.					

Objectum linea visibilis, Vt sic. Cujus

Cujus Objectum Cantus harmonicus seu Numerus sonorus harmonicus, ut sic.

Musica est scientia Mathematica Concreta, Cantum harmonicum ut sic, adæquate, distincte, & accurate contemplationis gratiâ representans.

Objectum Cantus harmonicus, ut sic, Cujus	Principia	Interna	Materialia, Sonus. Formalia, dispositio & melodia in sono.
		Externa	Efficiens prima Deus, secunda Natura, Ars, Instrumentum Cantus naturale, artificiale, Simplex & mixtum. Finis ultimus, Dei gloria, Propinquus, Impulsus ad Virtutem, hominis exhilaratio.
	Affectiones	Materiales, Certū modulādi genꝰ	Simplex, mixtum, Vetus, Exharmonicū, Chromaticum, Diatonicū. Novum, Syntonicum.
			Formales, modo & tonus Musicus.
		Suavitas	Vitando maleconsonantiam. Observando suaveconsonantiam.
		Intervallū	Usitātū, Continūū, tonus & semitoniū, Et Intermissum Inusitatum, Tritonus, Semidiapente, Semidiapason.
	Divisiones. vel ex partibus, unde Cantus	Signa & nota Musica, Pause, Claves.	
		Simplex, monas,	Longitudine, Latitudine, Profunditate. Equalibus vel inequalibus partibus.
		Compositus	Primarius, Qui suavis.
			Secundarius, Qui insuavis.
Velex formā & melodia,	Dyas & Trias Musica, { Consona. Dissona.		
	simplex, monodia & Vnicinium.		
	Composita, Contrapun-ctus, Cujus	Partes ex Voce,	Extrema, Discantus & Bassus. Media, Altus, Tenor.
		Sono Musico,	Bicinium, Dyas, Tricinium, Trias, Quadracinium, Tetras, Radix perfecta cōpositio- ne, unde ditas Spectanda.
		(sitionis. Com-	

Compositus, Coloratus, Fuga, qua ipsdem
Spectanda.

Vel ex Objecto } Cantus Sacer.
 & materiâ } Civilis, de materiâ profanâ aut Civili.
 Canendi Cha- } Grandis, mediosris, humilis.
 ractere, }
 Efficiente, } Purus, { Vocalis.
 } Mixto { Instrumentalis.
 } Ex Vocali & Instrumentali.
 Artificio, } Choralis, Aequalis, Gregorianus.
 } Figuratis, mensuralis, Ambrosianus.
 Decursu } Simultaneus, Simul inchoans.
 } Fugans, Similis vel Dissimilis.
 Perfectione, } Monochorius, Vnius Chori.
 } Multichorius, plurium Chororum, Cantu
 & Symphoniâ respondentium.
 Unde Echo, { Propositio, Chorus Inchoans.
 in quo } Responsio, Chorus respondens.

Musicam inter feria interponere, & Phisicè, & Ethicè, & Politicè, & Me-
 dicè, & Theologicè utile ac necessarium interdum est. Abusus cavendus est,
 qui nec rei nexus, nec in se bonam vitare potest. DEUS primus harmoniæ au-
 thor & fautor est, eoq; ipsa mala non est. Spiritus S. de medio gaudio canit,
 ajunt Rabbini, Et animus sapientis semper est in gaudio, dicunt Philosophi
 Gaudium plenè in DEO est, dependenter in angelo, homine, bruto.

STATI-

STATICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum est Corpus ponderosum, Vt sic.

Statica est scientia Mathematica Concreta, quantitatem Corporis ponderabilem ut sic, adaequatè, distinctè, & accuratè ad contemplandum representans.

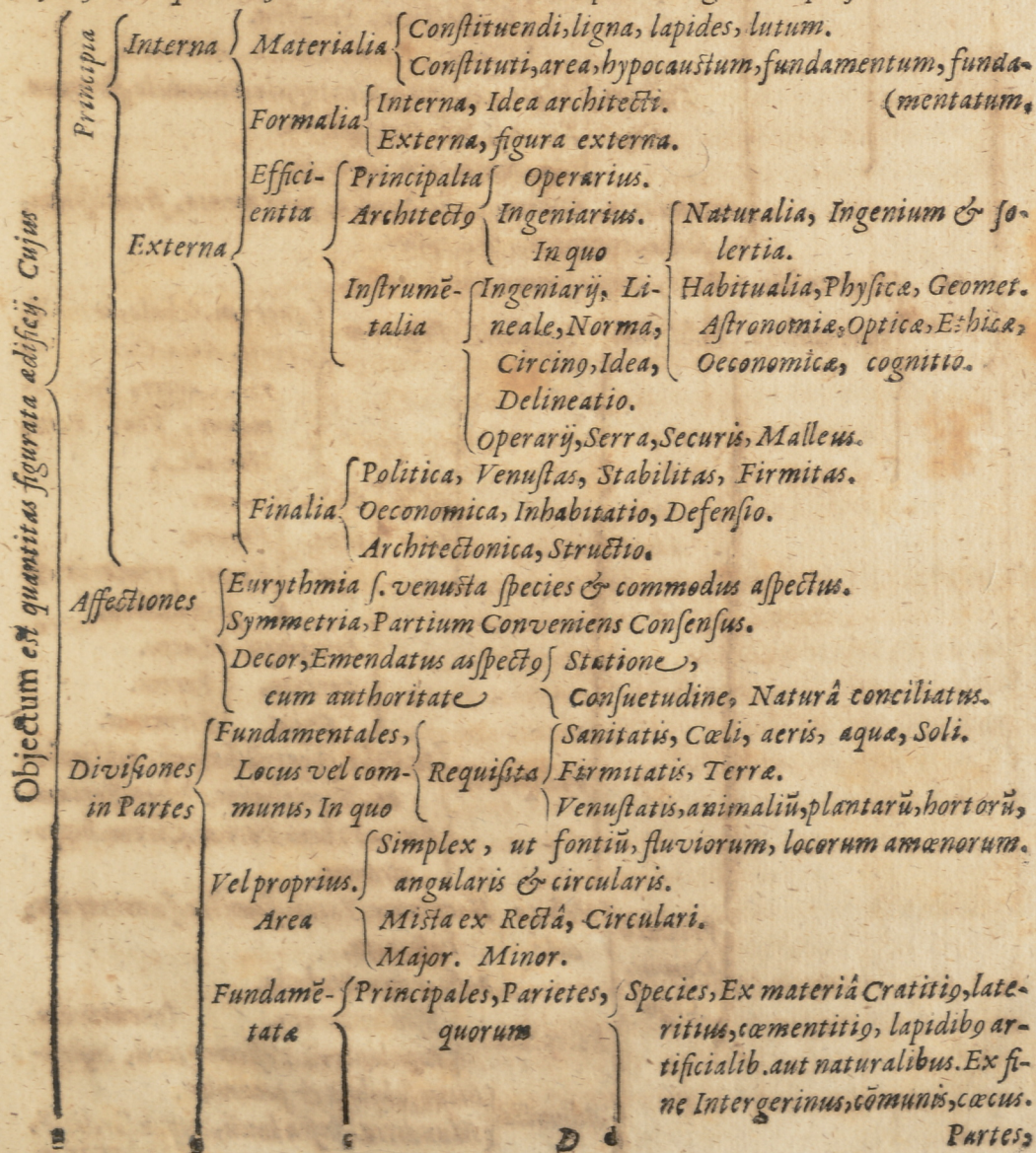
Objectum est quantitas ponderabilis. Cujus	}	Principia	}	Essendi,	}	Materialia, gravitas, densitas, soliditas, levitas, subtilitas, Ponderositas.																		
							Cognoscendi,	}	Formalia, Ponderositatis Cognoscibilitas.															
										Incomplexa	}	Generalia, As, Vncia, Sextans, quadrans, triens, lotus, siliquus, drachma, granum, Obolus.												
													Specialia	}	Recentiorum, Libra, modius, Cantarus, Solidus.									
																Complexa, Varia axiomata & postulata. Vt, Omne grave tendit deorsum. Quò gravius, eò velocius. In equilibrio pendentia equaliter gravitant.								
																	Explorandi,	}	Pondus libræ.					
																				Circinus proportionum Galilei.				
																					Bilanx scapi equalis & inequalis.			
																						Affectiones	}	Absoluta, Divisibilitas in minima, & deorsum tendentia.
Physica	}	Simplicia, Elementa, Terra, Aqua, Aer, Ignis.																						
			Mixta	}	Imperfecta, meteora, glacies.																			
						Perfecta	}	Inanimata, metalla, lapides.																
									Animata, Planta & animalia.															
										Bruta & ratio-	}	Tota, In mole, Virib. Saturâ, Renalia, vel												
													pletione, Inanitione.											
														Partibus, Sanguine.										
															Excrementis, Urinâ, Stercore.									
																Mathematica.	}	Geometrica, Vt rotunditatis capacitas præ angulari ex aqua pondere ostenditur.						
																			Musica. Vt proportio Musica ex fistulis aut tintinnabulis disparis ponderis cognoscitur.					

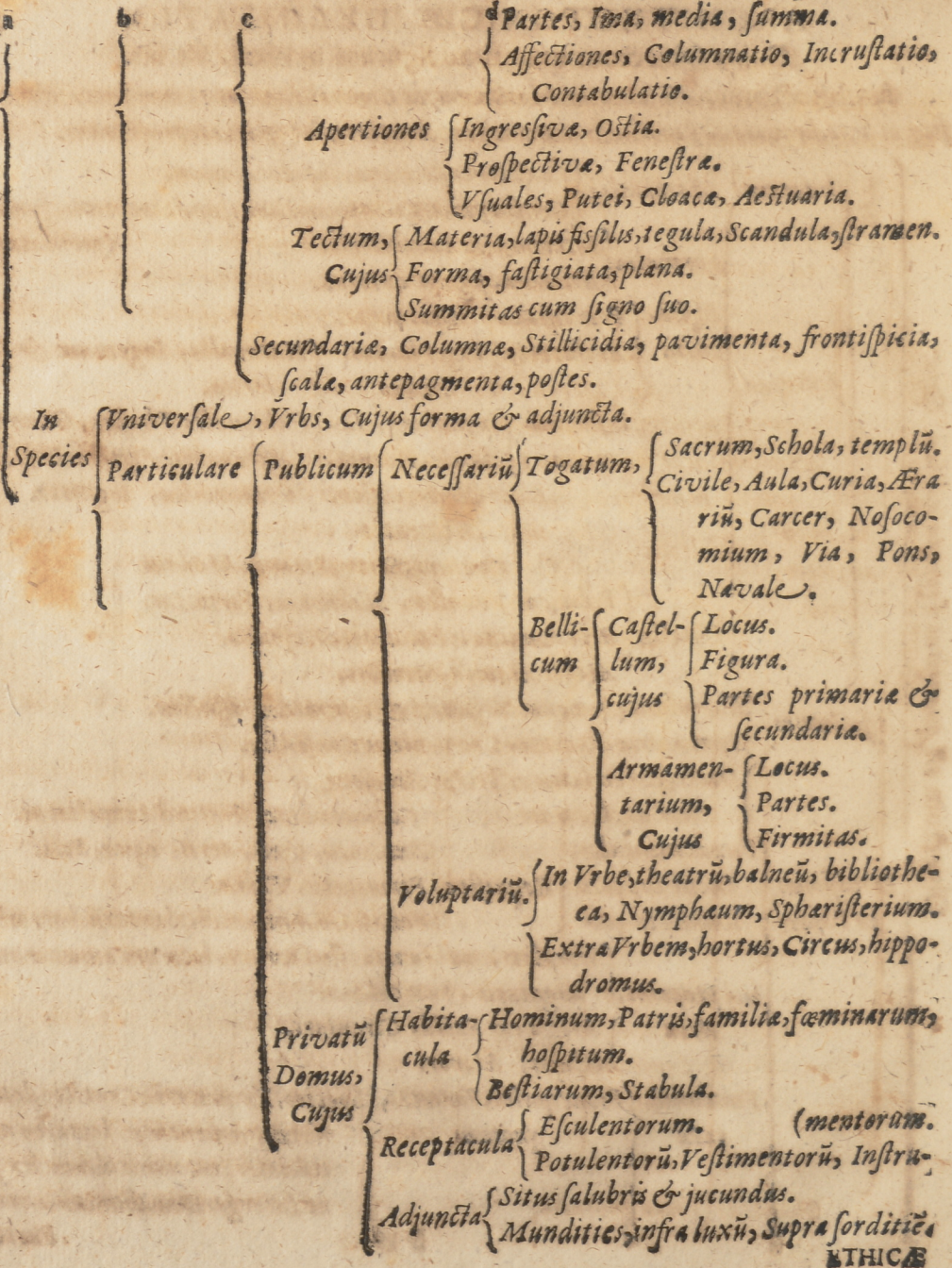
ARCHI-

ARCHITECTONICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum quantitas figurata ædificij, Vt sic.

Architectonica est sciencia Mathematica Concreta, quantitatem figuratam ædificij ut sic, adæquatè, distinctè, & accuratè contemplationis gratiâ representans.

ETHICÆ

Cujus Objectum Praxis Ethica seu actus moralis, ut sic.

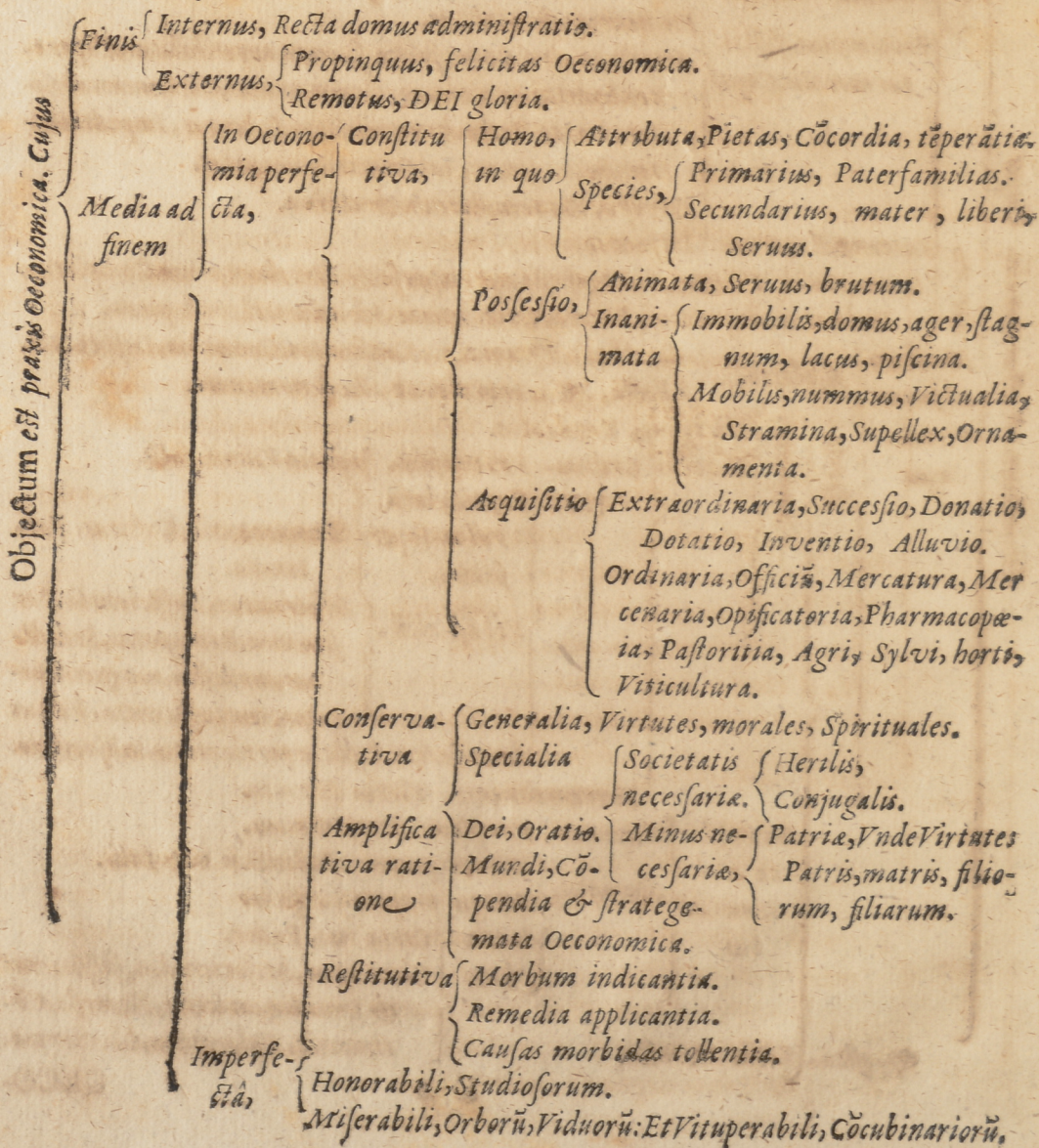
Ethica est prudentia actiones humanas moraliter ab homine agibiles ad summū bonū civile assequendū per Virtutes ut media adquatè, distinctè, & accuratè informans.

OECONOMICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum Praxis Oeconomica & domus regenda.

Oeconomica est prudentia Specialis, actiones humanas Oeconomicas ad beatitudinem domesticam assequendam per virtutes Oeconomicas ut media adequate, distincte & accurate informans.

Cujus Objectum Praxis Politica seu Politia regenda.

Politica est prudentia Specialis, actiones humanas Politicas in Politia ad beatitudinem Politicam per idonea media assequendam adequate distincte, & accurate informans.

Objectum est Praxis Politica & Politia, Cujus

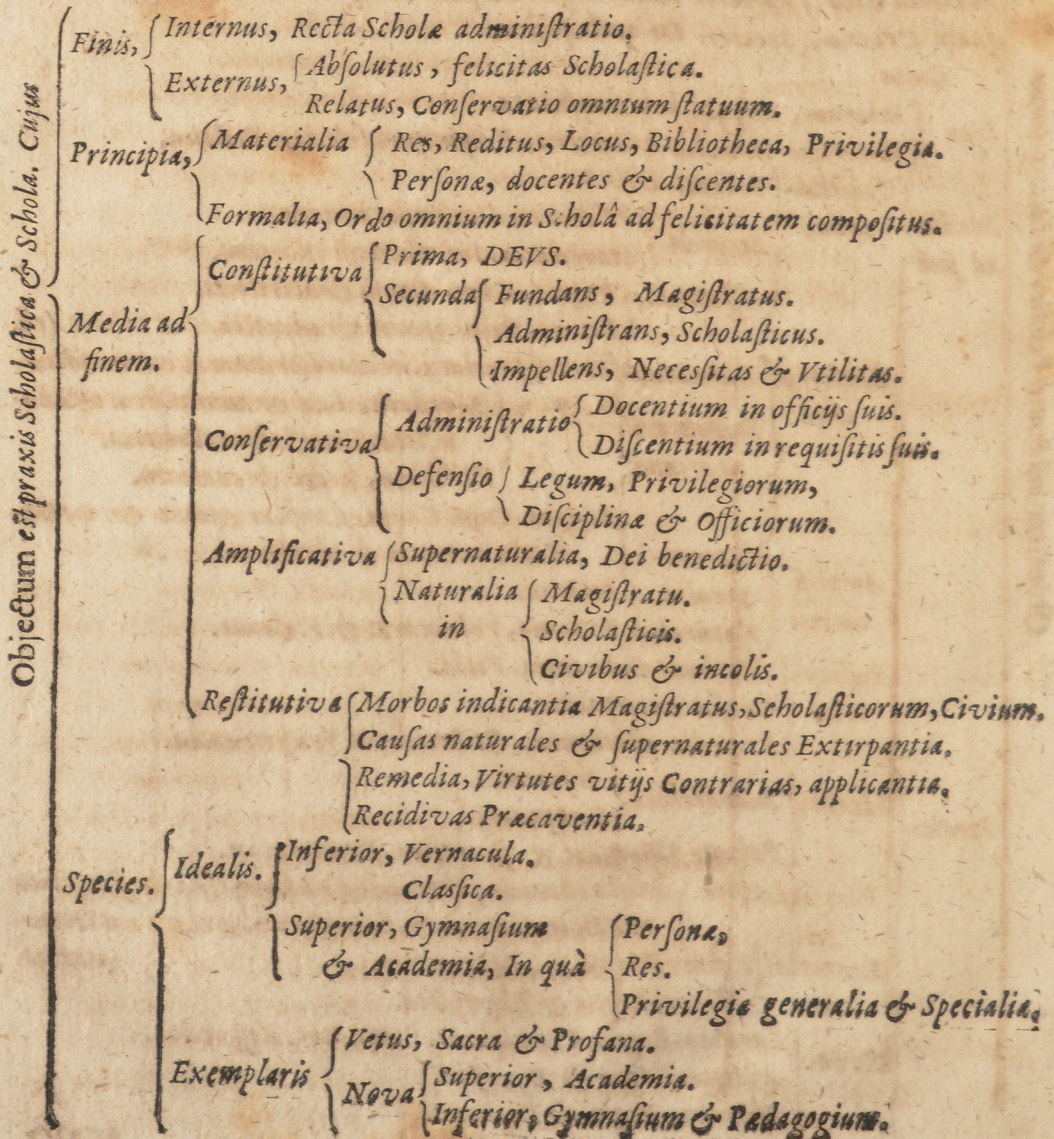
	Materia circa	Partes, Domus, Pagus, Corpus, Collegium, Civis, Magistratus, quam, Civitas, Species, De quib. postea.	
	Cujus		
	Finis	Internus, Respubl. bene constituta. Externus, Remotus Dei gloria, Propinquus felicitas Politicæ.	
	Media ad finē	Constitu- tiva,	Prima, DEVS. Secunda { Primaria, Consensus mutuus. { Secundaria, Impellens & Alliciens. Effectiva, { Regere, Cujus Causa & attributa. { Parere, Cujus species & adjuncta. (vñ.)
	Conserva- tiva	Animata, Officiarij primarij, secundarij, ordinarij, extraordina- Inanimata ut arcana	Togata, { Honestatis, Lex & administratio Scho- { lastica, Ecclesiastica, Politica. { Utilitatis, fœdus & ararium. Sagata, Cujus Cause, Consilia aperta & operata, Media animata & inanimata.
	Amplifi- catoria	Superna- turalia. { Interna. Naturalia	Externa, Voluntaria & Violenta.
	Restitu- tiva	Morbum indicantia, Vitia. Causas extirpantia. Remedia adhibentia, Et Recidivas Præservantia.	
	Species	Idealis,	Monarchica, { Absoluta. { Comparata. Polyar- chica { Simplex, Aristocratica, Democratica. { Mistra in modo gubernandi, Vt Monarchia Aristocratica aut Democratica, Aristocratia monarchica aut Demo- cratica.
	Exempla- ris.	Vetus, Major, 4. Monarchiæ. Minor, Regna & Respublica.	
	Nova,	Europæa, Regna, Principatus, Comitatus, Respublica. Asiatica, Regna & Dynastia. Africana, Regna & Ditiones. Americana, Regna & provincia.	

SCHO-

SCHOLASTICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum Praxis Scholastica, ut sic.

Scholastica est prudentia Specialis, actiones humanas in Scholâ expediendas ad felicitatem Scholasticam per idonea media obtinendam adequatè, distinctè, & accuratè informans.

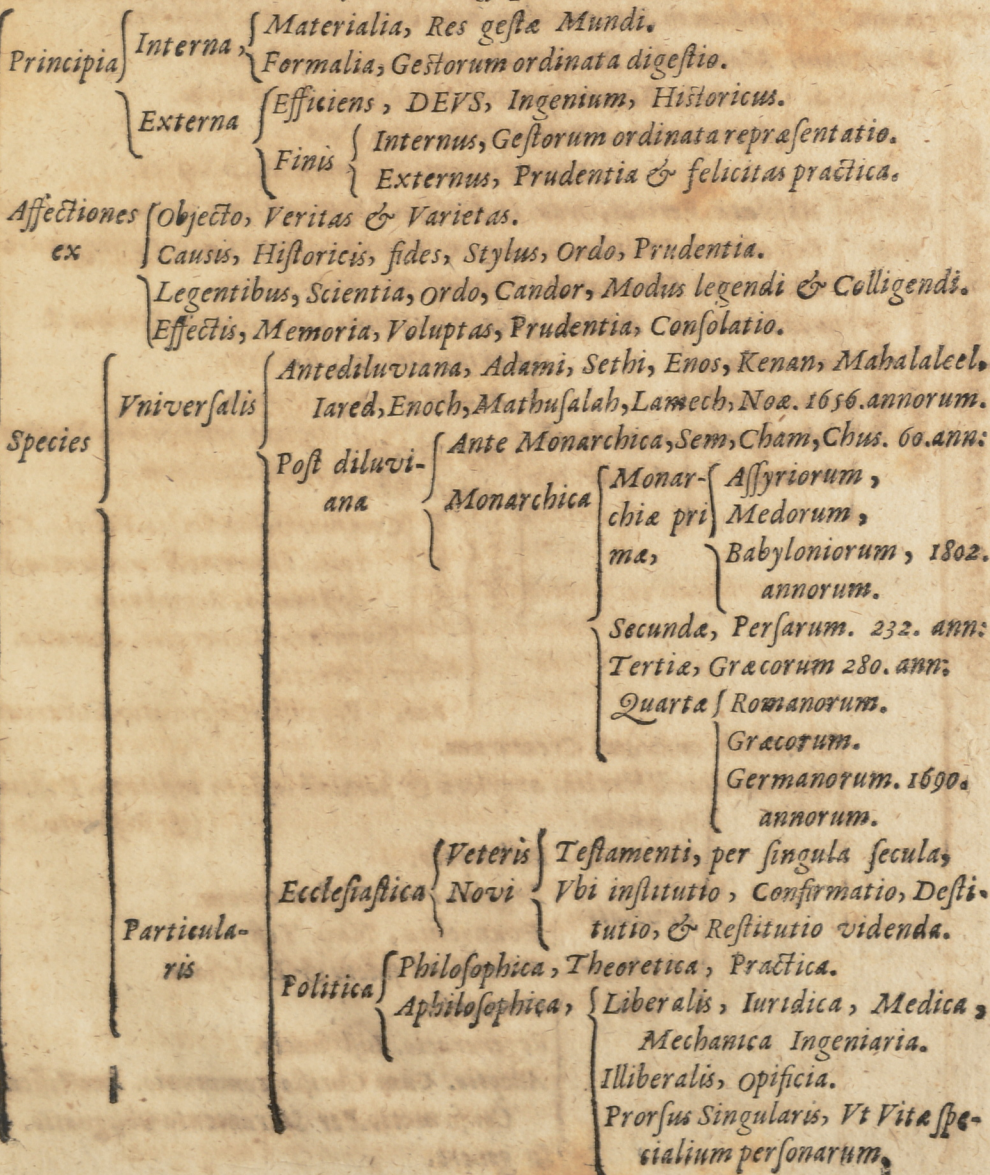
HISTORICÆ DELINEATIO.

31.

Cujus Objectum historia Mundi, Vt sic.

Historica est prudentia historiam Mundi, ut sic, adequatè, distinctè, & accuratè ad prudentiam & beatitudinem practicam assequendam representans.

Objectum est historia & gesta Mundi, Quorum

THEOLOGIAE DELINEATIO.

Cujus Objectum Scibile supernaturale & Spirituale universum, ut sic.

Theologia est habitus animi principalis aggregatus, omne Spirituale & Supernaturale scibile adquatè, distinctè, & accuratè ad perfectionem hominis Spiritualem representans, & modum in Spiritualibus hominem perficiendi proponens.

Objectum est omne Spirituale scibile. Cujus	Species & modi contractiores.	Principium	Cognoscendi	Materialis, Res Spirituales & Supernaturales.	Formale, Rerum Spiritualium distincta Scibilitas.	Representans, {	Primarium, Scriptura.				
							Secundarium, Historica Ecclesiastica.				
		Affecti-ones	{	Absoluta, Veritas, Ordo, Distinctio, Dignitas, Jucunditas.	Respectiva, Utilitas, Necessitas, Eminètia supra Cætera disciplinarum Ob-						(jecta.
		quod Naturâ	{	Theoreticū, {	Primariū, {	Vnus, & attributus plenus.	DEVS {	Personis trinus, Pater, Filius, Spiritus S.			
		Actus divino {	In genere, Effi- ciètia DEL.	Officio sacerdotali, Prophetico, Regio Spectatus.							
					In specie	{	Intervus {	Communis, Intellectio, Volitio, Cōsul- tatio, Decretio, Providentia, Prae- destinatio, Reprobatio.	Singularis, Generatio, Spiratio.		
		Extens, {	Creatio, Provisio, Cōservatio, Gubernatio.								
				Generalis omnium Creatorum.	Specialis, Intellectualiū, angelorū & hominū instatu instituto, Desistito, (& Restituto. In quo	Promissio.	Reparatio, Redemptio.	Revelatio, {	Legalis, Vetus Testamentum.	Evangelica, Nov. Test:	Applicatio, {
ubi	Conversio.	Regeneratio. Iustificatio.	Adoptio. Cum Christo communio. Sanctificatio.								
				In genere.							

In specie, Veteris & Novi Testamenti.

In hac vitâ, mors, & status animæ post mortem.

Glorificatio

In futurâ. Cujus

Antecedentia, Adventus Christi, Mortuorum Resurrectio, Iudicium extremum, Seculi Consummatio.

Terminus, Vita æterna, Cujus definitio, attributa, & gradus.

Oppositum, Mors æterna, Infernus.

Peccatorum gubernatio

Antecedentes actus, Prævisio, Impeditio, Permissio, Accidentalîs Occasionum oblatio, Concurſus cum motu.

Cujus

Connexi, Desertio, Directio, Determinatio.

Consequentes, Punitio

Corporalis in hac vitâ. Spiritualis, inchoata in hac vitâ, & consummata in futurâ, damnatio.

Practicum, quod naturâ sui à nobis agi aut vitari debet.

Ideale & abstractè Speciatum,

Generaliter in

Causis.

Effectus, Unde merita operum, sidentur.

Subjectis.

Oppositis, Superſtitione, Inobedientiâ.

Specialiter in

Communi. omnib. cõpetente,

Agenda,

Virtus Deû, Religio, fides, Spes, Caritas, Auditio Verbi, Oratio. Proximû, Caritas, Honor, Iustitia, mansuetudo, Cõcordia, Veracitas, &c.

Nos ipsos, Tẽperãtia, Castitas, Fortitudo, Mortificatio Veteris hominis & peccati.

Cavẽda, Definitio.

Peccata, Cause.

ubi

Divisio, Originale & Actuale [Legis,

				ei. & 2. Tabula.
				{ Evangelij, Peccatum in Spiritum S.
				Gradus.
				Consequentia, Reatus & Macula.
				Patienda, Pœna, Crux, Calamitates, Afflectio, Castigatio, & Similia.
				Particulari, { In statu Oeconomico, Conjugium, Agenda Conjugij.
				quibusdam { Ecclesiastico, Ministerium, Agenda Ministerij.
				competere, { Politico, Magistratus, & Agenda Magistratus.
Exemplare & in exēplo Spectatum,	Historia Ec- clesia	Vera,	Veteris Testamenti, Ante diluuium, In dilu- vio, Post diluuium sub Abrahamâ, Mose, Du- cib. & Regib. Iudaicis usq. ad Captivita- tem Babylonicam, sub ea, & post eam usq. ad Christum.	
			Novi Testamenti, à Christo nato usq. ad ann. 1646. Vbi { Institutio, Propagatio, Destitutio, Corruptio, & Restitutio ac Re- purgatio ab ann. 1517. usq. ad Nos.	
		Falsa, Vbi	Veteris Testamenti, ut Cainismus, Genti- lismus, Chaldaismus, Ægyptismus, Scythismus, Grecismus, Latinismus, Corruptus Iudaismus, Pharisaismus, Sadducaismus, Essenismus.	
		hereses, er- rores, schis- mata,	Novi Testamenti per 16. secula, Vt Si- monismus, Ebionismus, Arianismus, Nestorianismus, Eutychianismus, Ma- nicheismus, Antichristianismus Ori- entalis & Occidentalis, Anabaptis- mus, Fanatismus, similesq. errores & Schismata.	

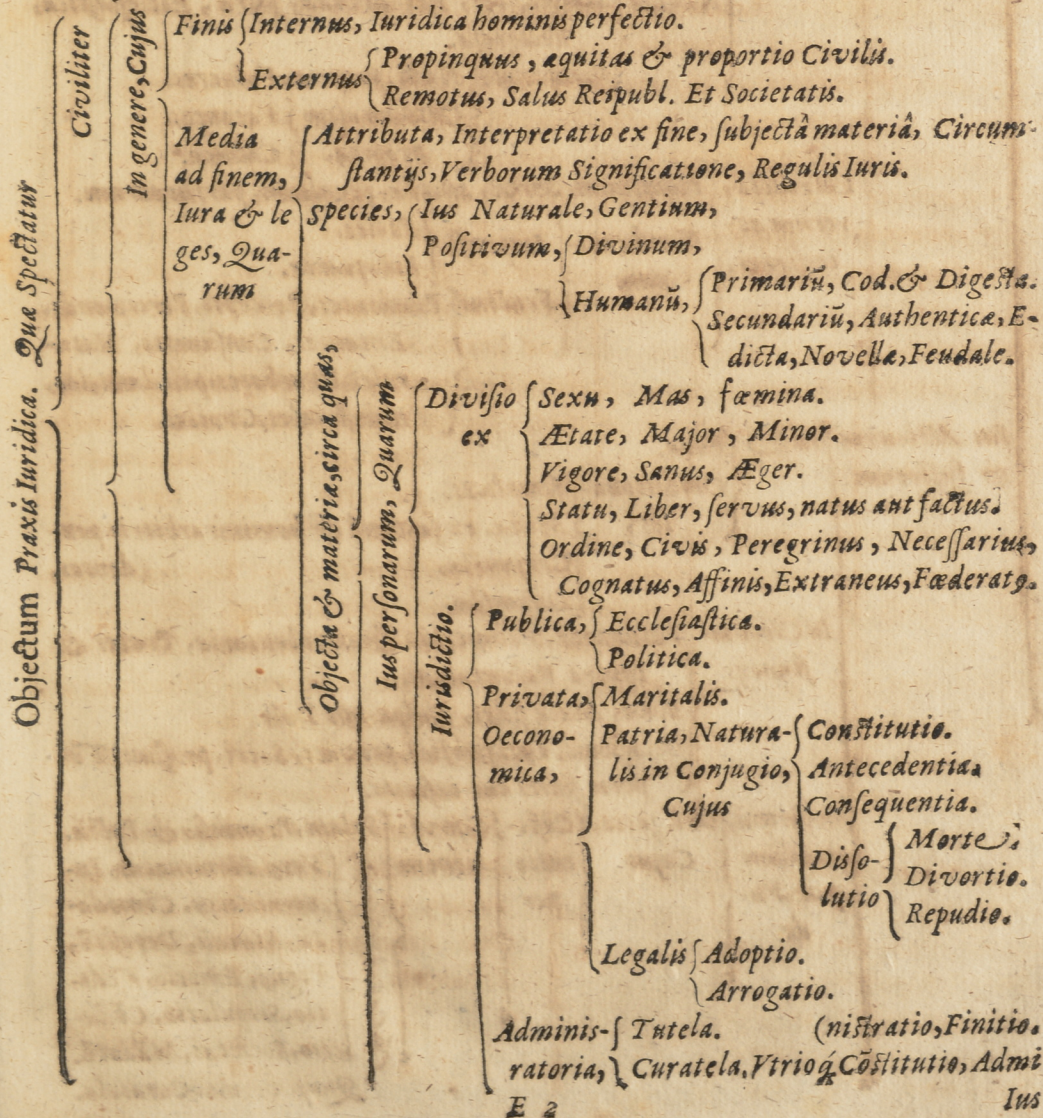
JURIS.

JURISPRUDENTIÆ DELINEATIO.

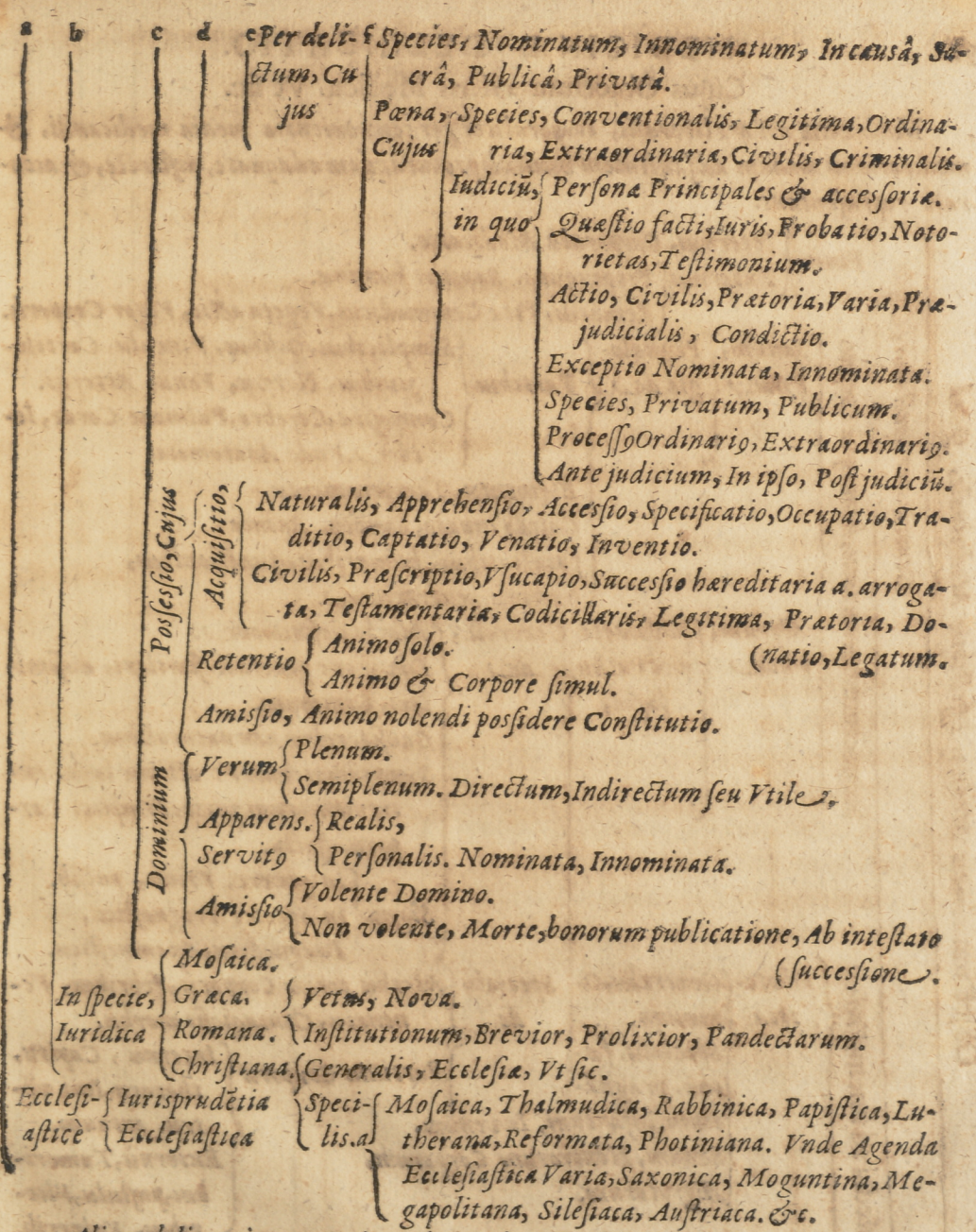
35

Cujus Objectum Praxis Juridica, Vt sic.

Jurisprudentia est prudentia Specialis, actiones Juridicas Juridicè ab homine obediendas ad Iustitiam in Republ. servandam per media idonea adequatè, distinctè, & accuratè informans, & modum in quo Iustitia hominem perficendi proponens.

36. *Ius Rerum*, *Res strictè dictæ* } *Corporales, Mōbiles, Vt Servus, & immobiles, Vt ager.*
Vnde } *Incorporales,* { *Quantitatis, Pondus.*
 } { *Qualitatis, Hæreditas.*
Alicujus { *Publica, Aer, Mare.*
 } { *Privata, Domus.*
Nullius { *Simpliciter, Res divina, sacra, Ecclesiastica,*
 } { *Religiosa.*
 } { *Comparatè* } *Nulli propria, Volucres.*
 } { *Cuidam olim* } *Vacantes.*
 } { *propria,* } *Caduca.*
Latè dictæ, { *Hominum, Servi, ancilla, peculium, partus eorum.*
rerum ac- { *Non homi-* { *Impensa* } *Vtiles.*
cessiones. } *num* } { *Voluptaria.*
 } { *Fructus* } *Pendentes, Percepti, Percipiendi,*
 } { *Extantes, Consumpti, Natu-*
 } { *rales, Vt arbores, pili, lana, lac,*
 } { *Industriales, Civiles.*

Ius Actionum { *In se* } *Pura.*
 & *factorum,* } { *Conditiona-* { *Simplices.*
 } { *les,* } { *Mista, ex fortunâ & hominis arbitrio pen-*
 } { *Conjuncta,* } { *dententes.*
 } { *Disjuncta.*

In Circums- { *Voluntatis, Voluntaria & involuntaria, Præter &*
stantijs } { *contra Voluntatem.*
 } { *Bona, Mala fidei, Culpa aut Doli.*
 } { *Occasionis, Loci publici, privati, Sacri, profani, Tē-*
 } { *poris finiti aut infiniti.*

In formis, { *Obligatio,* { *Cōsti-* { *Convē-* { *Solam, Promissio & Pactū.*
secūdum } *Cujus* } { *tutio* } { *tionem* } { *Verò, Nominatus, In-*
quas, Vn- } { *per* } { *per* } { *per* } { *nominatus, Cōmoda-*
de } { *a* } { *b* } { *c* } { *d* } { *tū, Mutuū, Deposituū,*
 } { *e* } { *f* } { *g* } { *h* } { *Pigno, Emptio, Vēdi-*
 } { *i* } { *j* } { *k* } { *l* } { *tio, Stipulatio, Cōdu-*
 } { *m* } { *n* } { *o* } { *p* } { *ctio, Societas, Mādātū.*
 } { *q* } { *r* } { *s* } { *t* } { *Quasi verò, ut Curatela.*
 } { *u* } { *v* } { *w* } { *x* } { *per*

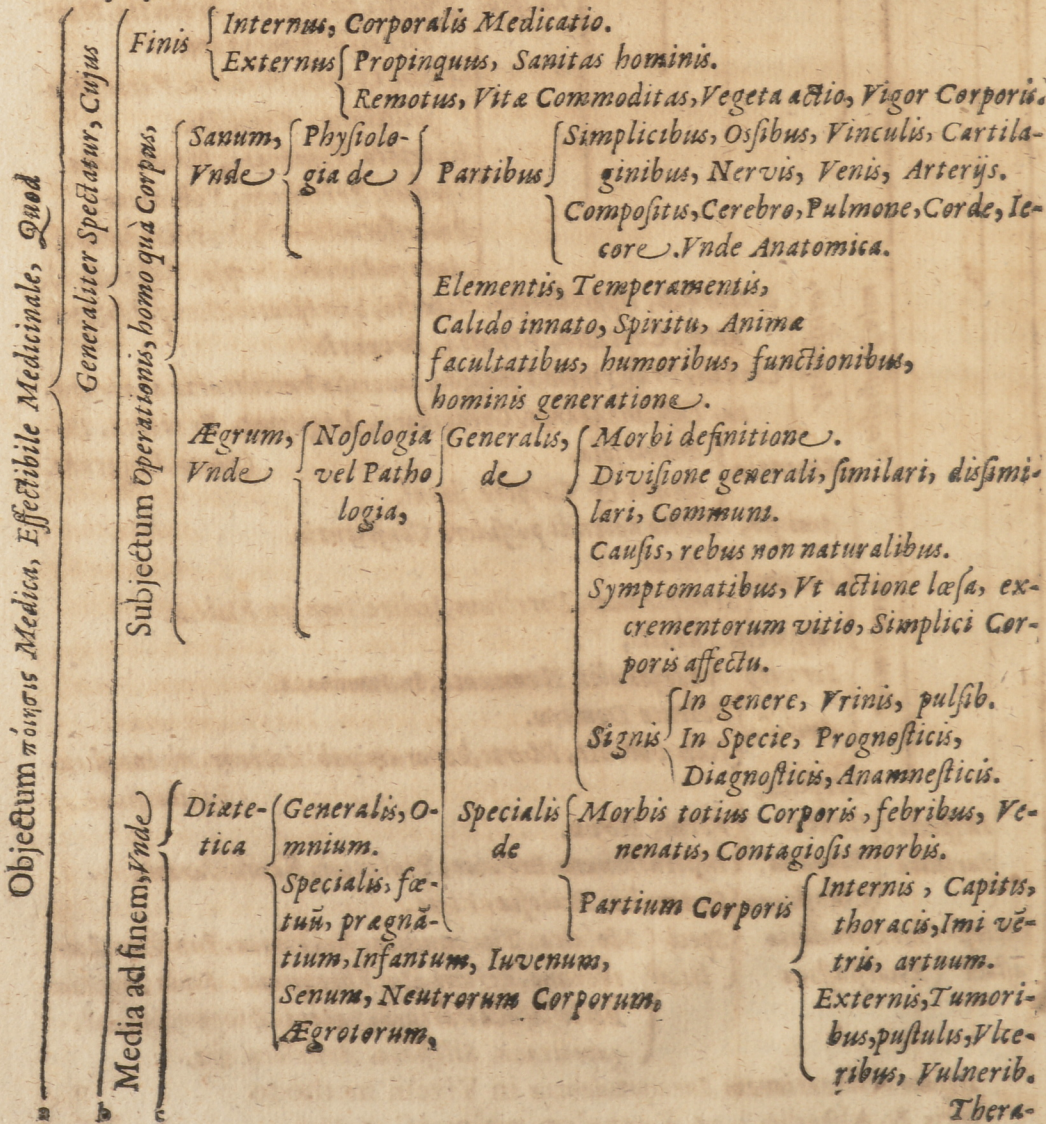

Aliam delineationem Jurisprudentia in Vigelii methodo juris & Alstedio l. 26. Encyclop. majoris C. 4. Vide. ME.

MEDICINÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum *πολιτης* Medica, Vt sic!

Medicina est ars liberalis, corporaliter per convenientia media medicandi, & medicationis modum ad sanitatem hominis procurandam adaequatè, distinctè, & accuratè representans.

Therapeutica, Generalis, Vnde

Pharmaceutica, Alterantia, Purgantia, Sudorifera, Diuretica.

Occultâ proprietate agentia, Quorsam & Cephalica, bechica, Cardiaca, pertinent.

Chirurgia, manû adhibere docēs,

Auferendo, Vt inutilem sanguinem, humores copiosos, sideratas partes, Calculum.

Addendo, ut curta membra, Vulnera, Ulcera Solidare, Ossa fracta responere.

Pharmacopœia, medicamenta preparans,

Galenicè Preparando, Vt rasio, lîmatio, tritura, lavigatio, tostio, ustio, Cribratio, Lotio, Maceratio, &c.

Cõponendo ex Simplicibus, Vegetabilibus, Animalibus, Mineralibus, Compositis.

Internis,

Liquidis, Apozema, Iulebus, Potio, Syrupus, Vomitivum, Vinum Medicatum, Emulsio, Diata, Bochetum, Iusculû restaurans. &c. Mollibus, Bolus, Opiata, Eclegmata, Conditâ. Solidis, Pasta regia, Morselli, Pãdaleõ, massa panis, pineolatû, tabella, pilula, trochisci, pulveres.

Externis.

Communibus pluribus partibus, Epithema, Lotio, fofus, semicopium, balneum, Stupha, Embrocatio, linimentum, Vnguentum, Ceratum, emplastrum, Sparadrapum, Cataplasma, Droppax, Vesicatorium, Sacculus.

Pro.

Proprijs quibusdam,

Capiti, frontula, Oxyrrhodinum, Cucurbita
 Oculis, Collyriam.
 Naribus, Errhinum, Suffimentum, Odo-
 ratum.
 Ori, Dentifricium, gargarismus, apo-
 plegmatisimus.
 Stomacho, Scutum.
 Utero, Pessarum, Nascala.
 Ano, Suppositorium, Clyster.
 Injectio in uterum, vesicam, penem, fistu-
 las, &c.

Chymicè

Præparando, Calor ejusq̄ gradus, Calcinatio, Liguatio, Solutio,
 Deliquium, Destillatio per Baln: Maria, Arenam, Ignem aper-
 tum, Sublimatio, Exsiccatio, Evaporatio, Coagulatio, Circula-
 tio, Digestio, Putrefactio, Fermentatio. &c.

Componendo, Aqua & Spiritus Destillati, Olea, Salia, Arcana,
 Tinctura, Extracta, Croci, Vitra, Reguli, flores, Magisteria,
 Sublimata, Precipitata, &c.

Specialis, omnes Morbos à Capite ad calcem cum suis Symptomatibus curare
 docens.

Specialiter, Ut certis } Chymica, Ægyptia, Chaldaea, Græca, Romana, Germana,
 sectis subjacet, Unde } Vetus, Nova, Empyrica, Methodica, Galenica.

Specialibus ho-
 minibus appli-
 canda, quæ

Nationem, Ætatem, Sexum, Statum

Literatorum.
 Illiteratorum, Mercatorum,
 Militum, Opificum, Ru-
 flicorum.

HABI-

HABITUUM INSTRUMENTALIUM DELINEATIONES, 41.
PÆDIAE DISCIPLINARIS DELINEATIO.

Cujus Objectum materia cujusvis Disciplinæ judicanda est.

Pœdia Disciplinæ est habitus animi theoreticus instrumentalis, de materijs disciplinarum representatis accuratè judicare docens, & principia ac naturam Disciplina genium perspicaciter advertere & distinguere faciens.

Objectum materia cujusvis discipline judicanda est. Cujus

Principia	Materialia, Materie omnium disciplinarum liberalium. Formalia, forma, modus & methodus de rebus istis dextrè judicandi.	Efficientia	Remota, Natura, solertia, sagacitas, evoluta, ingeniositas naturalis.
			Propinqua, Ratio preceptorum dirigens, & Experientia perficiens.
	Finalia	Ultima, Dei gloria.	
		Propinqua, Disciplinarum Salus, Ordo, & hominis perfectio in judicando de disciplinis.	
Attributa	Absoluta, Vnitas, Perfectio, Dignitas, Iucunditas.		
	Respectiva, Necesitas, Vtilitas, Diversitas à cæteris principalibus & Instrumentalib. habitibus, Cognatio & Oppositio cum nonnullis.		
Divisio.	Generalis, de omnib. doctrinae modis judicare docens.	Absoluta, ratione Disciplinarum in se, Vt objecti constitutio, Abstractio, Principiorum assignatio, disciplinarum ordinatio.	Respectiva, ratione docendarum & discendarum disciplinarum, ubi methodus docendi & discendi.
			Specialis, de quodam doctrinae genere judicare docens. Vt
		Theologico, Credendo & Agendo.	Philosophico, { Theoretico., Practico,
		Juridico.	
		Medico.	Instrumentario, Grammatico, Logico, Rhetorico, Poëtico, Mnemonico, Mechanico & secundario,
		Instrumentario, Grammatico, Logico, Rhetorico, Poëtico, Mnemonico,	
		Mechanico & secundario,	

F

GRAM-

GRAMMATICÆ DELINEATIO.

Cujus Objectum Notio secunda Grammatica.

Grammatica est habitus animi instrumentalis, notiones secundas Grammaticas ad congruè dicendum adaequatè, distinctè, & accuratè perfectionis humana gratiâ representans.

Objectum est notio secunda Grammatica. Cujus

Principia	Materialia, res omnes sub modo congruè loquendi stantes.	Efficientia	Primaria, intellectus hominis sermonem facilitaturus.
			Secundaria, Abstractio à rebus, ut sub sermone congruo stare possunt.
			Finalia, Purus ac congruus sermo.
Attributa, Necessitas, Utilitas, Dignitas, Iucunditas, Diversitas à Logica, Rhetorica, Poëtica, Mnemonica.			
Species.	Etymologica,	Prima, Alphabetum & litera, In quâ historia, Numerus, Ordo, figura, Nomen, potestas, Species, Orthographia, & Syllaba.	Orta, Partes Orationis, Quarum
			Species.
			Flexibiles,
			Generaliter, Numero & persona.
			Specialiter, Namè, Pronomen, Verbum, Participium.
			Inflexibiles, Adverbium, Praepositio, Conjunctio, Interjectio.
Syntactica,	Prima,	Regularis, Convenientia & Rectio.	Irregularis, figurata, Evocatio, Synthesis, Ellipsis, Syllepsis, Prolepsis, Pleonasmus Enallage, Hyberbaton, Zeugma.
		Distinctiva, Periodus, Colon, Cōma, Semicolon, Parenthesis, Signum Interrogationis & exclamationis.	
		Orta, Syntaxis Ornata & Variata.	
Profodica,	de accentu	Acuto, gravi, Circumflexo.	Regulis quantitatis in Syllabâ generalibus & Specialibus.
		Pedibus, Eorū scissione, Versu, Carmine, de quo in Poëtica.	

Cujus Objectum Notio Secunda Logica.

Logica est habitus animi instrumentalis, notiones secundas Logicas ad bene ratiocinandum & verum assequendum adquatè, distinctè, & accuratè representans.

Objectum est notio Secunda Logica. Cujus

Principia { Materialia, Res omnes sub modo intelligendi meliore stantes.
 Efficientia { Primaria, Intellectus humanam cognitionem facilitaturg.
 Secundaria, Abstractio à reb. omnib. Vt sub notionibus Logicis stare possunt.
 Finalia { Interna, Bona rationalis operatio.
 Externa, veri in omni rationabili assecutio.

Attributa, Necessitas, Utilitas, Iucunditas, Dignitas, Diversitas à notionib. primis & reliquis secundis, Grammaticis, Rhetoricis, Poëticis.

Species. { Simplex, { Generalis, { Consentaneus, Synonymus, Paronymus, Pradicamentalis, extradicamentalis.
 Terminis, { Dissentaneus, Primarius, Disparatus, Diver-
 sus, Oppositus.
 Secundarius, Prius, Posterius, Motus, simul, Habere.
 Abstractus, Concretus, Categorematicus, Syncategorematicus, Absolutus, Connotativus, Finitus, Infinitus, Rectus, Obliquus, Denominans, denominatus, Incomplexus, Complexus.

Specialis, Pradicabilis & Pradicamentalis, Qui substantialis & accidentalis.

Composita, { Enunciativa, { Cujus Principia { Materialia, Nomē, Verbū, Sub-
 jectum, Pradicatum.
 Formalia, Copulatio & Copula.
 Divisio, Ex formā Affirmans & negans, Simplex & Composita.
 Materiā, vera & falsa, finita & infinita, necessaria & Contingens, Naturalis & Praternaturalis.

Modo enuntiandi, Vniuersalis, Particularis, Inde finita, Singularis.
 Affectio, Absoluta, Interpretatio, Limitatio, & Respectiva, Equipollentia, Conversio, Consecutio, Oppositio, Subalternatio.

Consecutiva	Illativa, Argumentatio, Cujus	Principia, Materialia, Formalia, Directiua, Perfectiua.		
		Definitio. Divisio, ex formâ, materiâ generali, modo arguendi. Affectio, positiva & priuatiua. Materialis applicatio in <table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td rowspan="3" style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>Materiâ Necessariâ, Syllogisticus necessarius.</td> </tr> <tr> <td>Probabili, Topicus.</td> </tr> <tr> <td>Apparente, Elenchius, Pseudographus & Sophisticus.</td> </tr> </table>	}	Materiâ Necessariâ, Syllogisticus necessarius.
}	Materiâ Necessariâ, Syllogisticus necessarius.			
	Probabili, Topicus.			
	Apparente, Elenchius, Pseudographus & Sophisticus.			
Ordinativa, Methodus, Cujus	Principia, Materialia, efficiencia, finalia.			
	Definitio. Species, Vniuersalis, Simplex, Synthetica & Analytica, Aggregata. Particularis. Affectio, Dignitas, Vtilitas, Necessitas, Processus, Thematica, Enunciatiua, Illatiua.			

MNE.

Cujus Objectum Notio Secunda Mnemonica.

Mnemonicæ est habitus animi instrumentalis, notiones secundas mnemonicas ad bene memorandum & promendum adequatè, distinctè, & accuratè representans.

Objectum est notio secunda mnemonica. Cujus

Principia	{	Materialia, res omnes sub modo retinendi & promendi stantes.
		Efficientia, Intellectus memorationem facilitaturus.
		Finalia, Bona memoratio, Retentio, & Depromptio.
Attributa, Necesitas, Vtilitas, Dignitas, Diversitas à Grammaticis, Logicis, Rhetoricis, Poëticis notionibus.		
Species.	{	Impres- sivæ
		Generales, {
		Ratione {
		Affectuum, quies, fortis imaginatio.
		Sensuum, Diata, Conveniens Medicina.
		Objectorum, Libri, qui iidem & nitidi, & notæ, Numeri majores, Minores, Asterisci, Obelisci, Lineolæ, Signa, Litera Græca, Latina, Hebræa.
		Intellectus, Vt Cognatio, Oppositio, Ordo, Artificij observatio, Locorum Communium Scriptio, Repetitio, Loci quieti electio, amœna in verbis lusio, rythmo, acrosticho, Versu memoriali, abbreviatione.
		Speciales, quibusdam competentes, {
		Loca mnemonica, Imaginum sub certa serie reteptacula, Naturalia, Vt cœlum, aer, Artificialia, Conclave, templum.
		Imagines, Verborum & rerum signa, Insita, Vt res cognita, & Asfita, Vt Equi, Canis.
		Recordativæ, {
		Circumstantiarum Cogitatio.
		Rerum & Vocum Cognatio.
		Contrariorum Oppositio.
Applicativæ	{	Exercitia Mnemonica, Quotidiè discere, Ordinatè à simplicib. ad composita procedere, sensus & verborum memoriam distinguere.
ad		Linguas, Latinam, Græcã, Hebræã, &c. Vbi harmonia & ordo. Facultates, Theologiam, Philos: Jurisprud: & Medicinam, ubi Memorialia & ordinata Systemata, tabelle, versus, Capita, Dispositiones, Resolutiones, Compositiones, juvant.

RHE.

Cujus Objectum Notio secunda Rhetorica.

Rhetorica est habitus animi instrumentalis, notiones secundas Rhetoricas ad ornate dicendum & aptè persuadendum adæquatè, distinctè, & accuratè representans.

Objectum est notio secunda Rhetorica. Cujus	Principia	Materialia, res omnes sub modo exornandi in oratione stantes.			
		Efficientia	Primaria, Intellectus Orationem exornaturus.		
			Secundaria, Abstractio à rebus, ut sub notioribus exornandi sisti possunt.		
	Finalia	Interna, Ornata Sermonis conformatio.			
		Externa, Aptà in re persuasio.			
	Attributa, Necesitas, Vtilitas, Incunditas, Dignitas, Diversitas à Notionib. primis & secundis reliquis, Vt Logicis, Pœticis.				
	Species. Notiones	Elocutiua,	Tropus, Cujus	Causa, Materia, forma, efficiens, finis.	
				Affectiones generales, Aptitudo, Verecundia, & Speciales, Emphasis, Hyperbole, Allegoria, Consequentia, Inconsequentia.	
		Figura, Cujus	Species,	Dictionis,	Species, Metonymia, Ironia, Metaphora, Synecdoche.
					Affectiones, prima, Iunctura & Ordo, Secunda, Periodus & numerus Oratorius.
		Sententia,		Primaria, Epizeuxis, Anadyplosis, Climax, Anaphora, &c.	
				Secundaria, Antanaclassis, Ploce, Synonymia, Tautotes, Paregmenon, Isocolon, &c.	
Actiua,				Primaria, Exclamatio, Apostrophe, Prosopeja, Epanorthosis, Apostropepsis, Addubitatio, Communicatio, Occupatio.	
				Secundaria, Auxesis, Transitio, Ratiocinatio, Extenuatio, Rejectio, Traslatio, &c.	
Specialis applicatio.				Vocis, in quantitate, qualitate, literis, Verbis, Rebus, Affectib. & 6. Orationis partib.	
				Gestus, in toto Corpore & omnib. ejus partibus.	
	Genesis Rhetorica, Imitatio, Variatio, Scriptio.				
			Analysis Puerilior & accuratior.		
			Ecclesiastica aut Politica Rhetorica accommodatio.		

Cujus Objectum Notio secunda Oratoria.

Oratoria est habitus animi instrumentalis, notiones secundas Oratorias ad copiosè ac eloquenter dicendum & commovendum adequatè, distinctè, & accuratè repræ-

Objectum est Notio secunda Oratoria. Cujus	Principia	{	Materialia, Res sub modo eloquenter dicendi stantes. (Sentans;
			Efficientia, Intellectus eloquenter rem conformaturus.
	Attributa	{	Finalia, Eloquens Oratio, Et justè Persuasio ac Commotio.
			Necessitas, Utilitas, Incunditas, Dignitas, & à reliquis Notionibus primis & secundis diversitas.
	Species. Notiones	{	Inventivæ { Thematis, In Charactere gravi, mediocri, humili, In genere Demonstrativo, deliberativo, judiciali, simplicis vel compositi, liberi vel astricti.
			Argumentorum, docentium, generalia ex Locis Topicis, Specialia ex causa genere, Dem. Del. Judiciali.
			Delectantiū, Ut à personis, quæ, ad quas, de quib. Et rebus, odiosis, gratis, mixtis.
			Moventiū { Generaliter, quemvis affectum.
	Dispositivæ	{	Affectiones, Popularitas, Venustas.
			Quarum { Partes, Exordium, Narratio, Propositio, Confirmatio, Confutatio, Conclusio.
Elocutivæ	{	Formulis Oratorijs, Inventionis argumentorū & ornamentorum, Et dispositionis, quæ exordium, Narrationem. &c. in	
		Idea Oratoria Ciceroniana & Demosthenica.	
Promulgativæ	{	Firmâ impressione.	
		& activa in Commodâ aptâq. recitatione.	
Applicativæ ad	{	Species Orationis, Epistolam, Dialogum, Orationem.	
		Usū Ora- { Genesi, Commentatio, Imitatio, Scriptio, Decla-	
		toriū in { matio, Actio.	
		Analysi, artificij Oratorij observatio & resolutio.	
Certâ Mate- riam, Vnde	{	Oratio Ecclesiastica, Concio, Oratio Theologica, Et Politica, Philosophica, Juridica, Medica, Mechanica, Libera, Textualis, Dogmatica a. Analytica.	

Cujus Objectum Notio secunda Poëtica.

Poëtica est habitus animi instrumentalis, notiones secundas Poeticas ad ligatè dicendum, movendum, & delectandum, adquatè, distinctè, & accuratè representans.

Objectum est notio secunda Poëtica. Cujus	Principia	}	Materialia, Res sub modo ligatè dicendi stantes.
			Efficientia, Intellectus ligatum sermonem conformaturus.
	Finalia	}	Interna, Ligati sermonis Conformatio.
			Externa, Motio, Informatio, Delectatio. (& secundis.
	Attributa	}	Necessitas, Vtilitas, Dignitas, Diversitas à notionibus reliquis primis
			Rhythmus, Metricus vel ametrus, Monocolus, Dicolus, tricolus, tetra-
	Species	}	colus, polycolus, Cancellatus, alternatus, mixtus.
			Carmen. {
	Cujus	}	Metru, {
			Partes, Materia, tempus & pes, simplex vel compositus, disyllabus, trisyllabus, polysyllabus, purus & mistus, & forma, Connexio, Collocatio, Terminatio.
Poëma	}	Affectiones, Scansio, Monopodica, Dipodica, Et ca-	
		sura simplex vel geminata.	
Cujus	}	Species, Simplex, Compositum, Purum, impurum, Monometrum, Polymetrum.	
		Inventio thematis in Charactere humili, grandi, mediocri, Et argumentorum docentium, delectantium, moventium.	
Dispositio	}	Metri, Trochaicū, Jâbicū, Dactylicū. &c.	
		Simplex, mistum.	
Exornatio	}	Rerum, Exegematicum, Dialogeticum, Partiu Orationis Communis & Specialis.	
		Communis, Echo, Ænigma, Anagramma, figura Rhetorica.	
Specialis applicatio ad	}	Propria, Technopagia Poëtica, Vt Cëtones, Parodia, Pyramides, Ova, Pocula, &c.	
		Vsum Poëticum, in genesi, Vt Commentatio, Imitatio, Scriptio, & Analyfi, Vt Operis Poëtici Resolutio.	
ad	}	Certas linguas, Hebraam, Græcam, Latinam, Germanicam.	
		Certam materiam, Theologicam, Vt Ecclesiasticum, & Civile, ut Philosophicum, Iuridicum, Medicū, ac Mechanicum Carmen,	

CATALOGUS

Tabellarum hoc Tractatu repræsentatarum.

Tabul:

1.	Totius Panſophiæ liberalis Delineatio,	Pag. 1.
2.	Gnoſtologiæ	2.
3.	Philoſophiæ	3.
4.	Noologiæ ſeu Intelligentiæ	4.
5.	Metaphyſicæ ſ. Ontologiæ	5.
6.	Pneumaticæ	6.
7.	Phyſicæ	7.
8.	Arithmeticæ	8.
9.	Posometriæ ſ. Geometriæ	9.
10.	Geodæſiæ ſ. Hylometriæ	10.
11.	Sphærographiæ Delineatio.	11.
12.	Cosmographiæ	12.
13.	Aſtronomiæ	13.
14.	Chronologiæ	15.
15.	Aſtrotologiæ	17.
16.	Geographiæ	19.
17.	Opticæ	21.
18.	Muſicæ	22.
19.	Staticæ	24.
20.	Architectonicæ	25.
21.	Ethicæ	27.
22.	Oeconomicaæ	28.
23.	Politicaæ	29.

G

24. Scho-

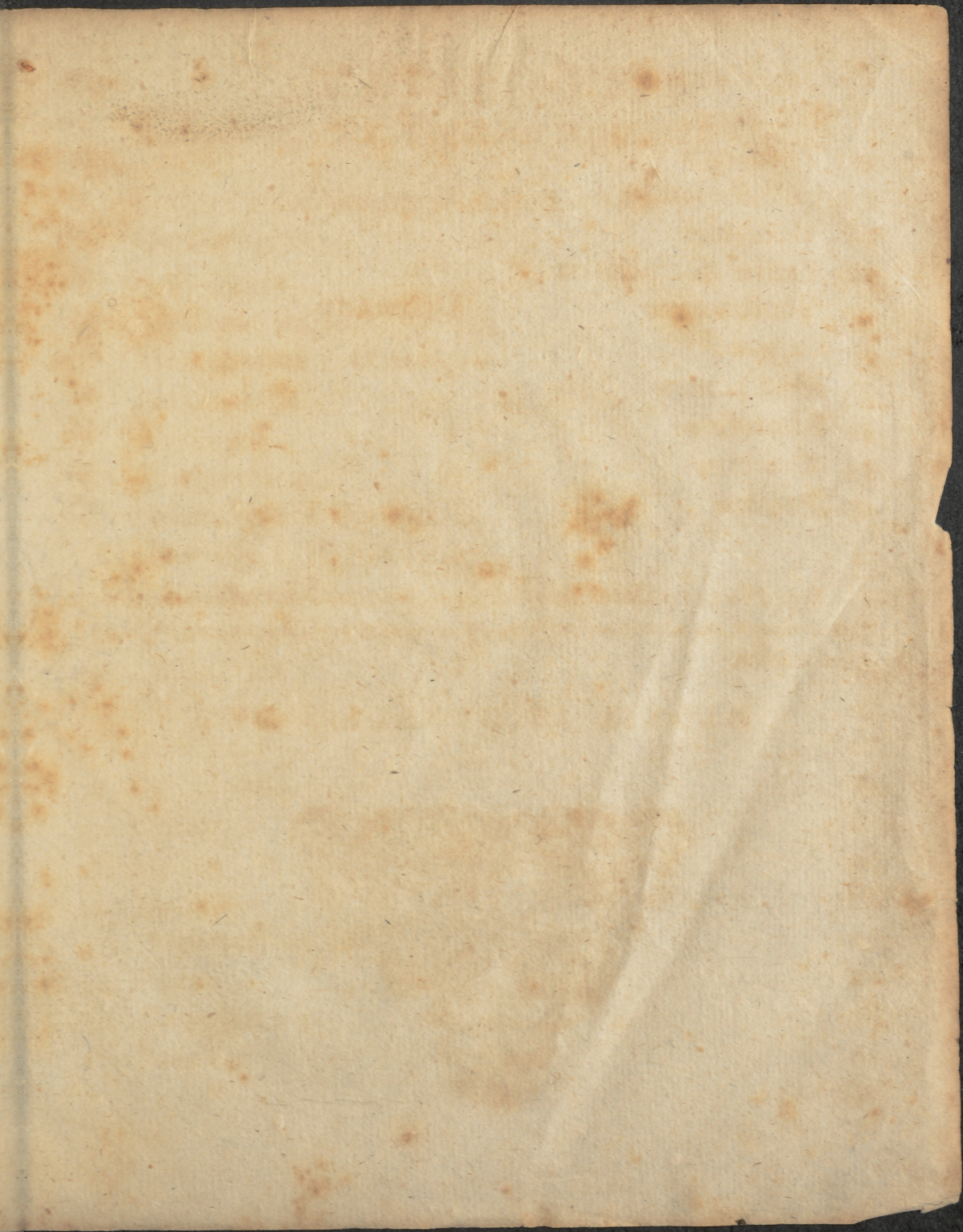
24. Scholastica		30.
25. Historica		31.
26. Theologia		32.
27. Jurisprudentia		35.
28. Medicina		38.
29. Pædia disciplinaria		41.
30. Grammatica	Delineatio,	42.
31. Logica		43.
32. Mnemonica		45.
33. Rhetorica		46.
34. Oratoria		47.
35. Poetica		48.

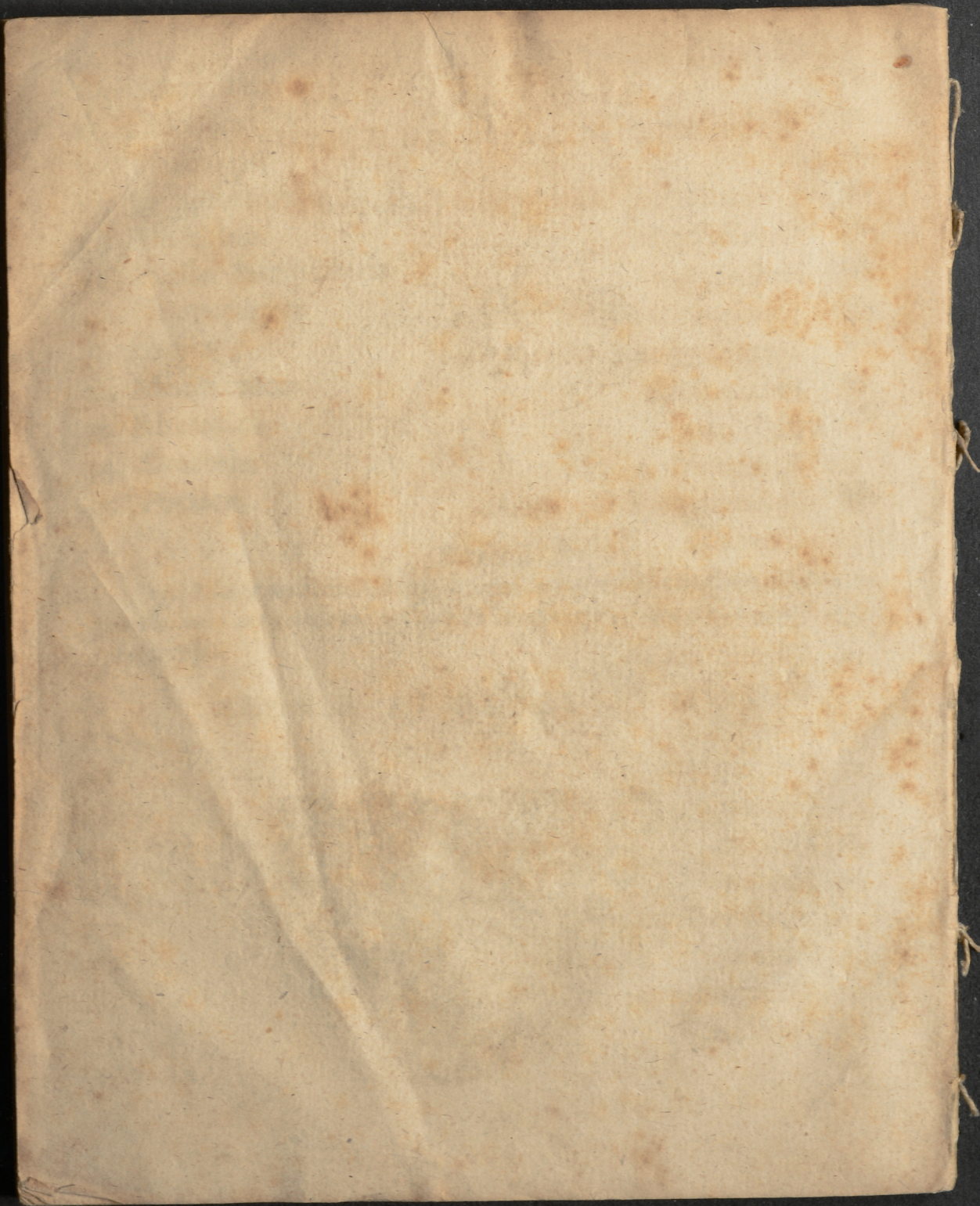
Errata

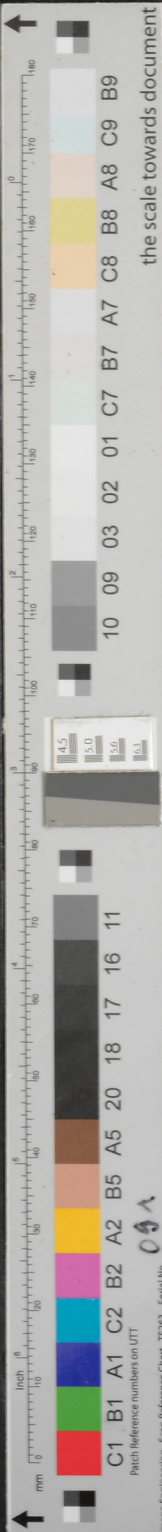
Pag. 18. linea penultima sic lege: Pietas, Impietas, Deus, possunt, & astrorum fata declinare aut accelerare possunt, Vt Abasia, &c. Plura dec. 2. Misc. d. 9. 3, 24, tradita.

GLORIA IN EXCELSIS DEO,

the scale towards document

ORATORIAE DELINEATIO.

is Objectum Notio secunda Oratoria.

us animi instrumentalis, notiones secundas Oratorias ad copiosum & commovendum adequatè, distinctè, & accuratè repraesentantia, Res sub modo eloquenter dicendi stantes. (Sententia, Intellectus eloquenter rem conformaturus.

Eloquens Oratio, Et justi Persuasio ac Commotio.

itas, Utilitas, Incunditas, Dignitas, & à reliquis Notionibus secundis diversitas.

ivæ { Thematis, In Charactere gravi, mediocri, humili, In genere Demonstrativo, deliberativo, judiciali, simplicis vel compositi, liberi vel astricti.

Argumentorum, docentium, generalia ex Locis Topicis, Specialia ex cause genere, Dem. Del. Judiciali.

Delectantiū, Ut à personis, quae, ad quas, de quib. Et rebus, odiosis, gratis, mixtis.

Moventiū { Generaliter, quemvis affectum. Specialiter, Metū, fiduciam, Pudorem, Emulationem, gratiam, Odium, Iram. &c.

tivæ, { Affectiones, Popularitas, Venustas.

um { Partes, Exordium, Narratio, Propositio, Confirmatio, Confutatio, Conclusio.

{ Formulis Oratorijs, Inventionis argumentorū & ornamentorum, Et dispositionis, quae exordium, Narrationem. &c. Idea Oratoria Ciceroniana & Demosthenica.

lgativæ { Firmā impressione.

iva in { Commodā aptaq; recitatione.

a- { Species Orationis, Epistolam, Dialogum, Orationem.

ad Usū Ora- { Genesi, Commentatio, Imitatio, Scriptio, Declarationis in { matio, Actio.

{ Analyti, artificij Oratorij observatio & resolutio.

Certā Mate- { Oratio Ecclesiastica, Concio, Oratio Theologica, Et Politica, Philosophica, Juridica, Medica, Mechanica, Libera, Textualis, Dogmatica a. Analytica.

POETI,